

Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaeptsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaeptsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelses-skrift

til

den offentlige Examens

i

Metropolitanskolen

i Juli 1847

af

B. Borgen,
Professor, Skolens Rector.

-
-
- I. Evende Skoletaler.
 - II. Skoleefterretninger.
-

Kjøbenhavn.

Trykt hos Directeur Jens Høstrup Schulz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

I.

Evende Skoletaler.

A.

Om Aanden i Skolen.

(Ved Translocationen den 31te Juli 1845.)

Naar den Time, i hvilken vi nu ere forsamlede, om nogle Dieblisse er udløben, skal den sædvanlige Syssel paa dette Sted atter for en Stund afbrydes, og der skal være Stilhed i disse Sale, som ellers pleie at gjennemstrømmes af et fremstræbende Livs Bevægelser. Det affluttede Skoleaaraabner os en Række af Dage, der skulle være helligede til gavnlig og styrkende Frihed, og vi ville nu, hver efter sine Vilkaar og sin Tilbvielighed, hver paa sin Vis og paa sit Sted søge den Hvile, der er saa velgjørende for et Menneske efter Arbeidets mange, stundom besværlige Dage. Men idet vi saaledes for en Tid ville tillukke Læresalen, skal det dog erindres, ikke alene af os, de Ældre, men ogsaa af Eder, vore unge Venner, at vi ikkun skulle adfilles fra hverandre, for som vi haabe til Gud, atter at mødes, og at vi ikkun da retteligen kunne mødes, naar vi i Adfillelsens Timer stadigt blive hos hverandre med Sind og Hjerte, jævnlig samles med hverandre i Forestillingen om Det, der skal komme, saavæl som om Det, der fra nu af tilhører den svundne Tid, men som atter mangen en Gang skal vende tilbage i Grindringen og fastholdes af den stille Betragtning. Og der ere alvorlige Betragtninger, hvilke, om vi end ere fjernede

indbyrdes, dog ikke skulle fjernes fra nogen Enkelt iblandt os, men i hvilke vi ogsaa ville føge og finde en Hvile, fuld af ædel og styrkende Nydelse. Der er Betragtningen af al den Lykke og Welsignelse, som ofte var over vort Arbeide, og da skal Sindet finde Hvile i Tak til Gud, som af sin Kjærlighed gav os de gode Gaver; — der er Betragtningen af alt det Meget, som vi enten undlode, eller dog ikke gjorde saaledes som vi burde, og da skal Sindet finde Hvile i Bon til Gud, at han vil give os Kraft og Midkjærhed og lyse for os, saa at vi etter maatte finde den rette Wei; og der er, for at vi kortelegten skulle sammenfatte det Altammen, den hele store Betragtning af vort hele Skoleliv, hvorledes vi have ført det, hvilke Forventninger det vel maatte egne sig til at vække, hvilket Omdømme vi vel turde haabe at denne Læreanstalt møder, og overhovedet i hvilken Stiftelse vi vel maatte mene at den fremstiller sig i den store Kreds af Medborgere, der opmærksomt agte paa os og vor Gjerning. Thi ligesom det enkelte Menneske, saaledes have ogsaa Forbindelser og Samfund, og deriblandt Skolen, hver sit særegne Bræg og sin eiendommelige Stiftelse, hvilken ingenlunde er den vilkaarlige Tilfældigheds Værk, men tvertimod er et nødvendigt Udtryk af det Liv, som rører sig derinde, kraeftigere eller svagere, dybere eller lettere, alt efter som vi mere eller mindre klart ere blevne os dets Opgave bevidste, mere eller mindre inderligt føle dets Betydning. Naar vi derfor saavel til andre Tider som ogsaa i dette Sieblik opfordres til at forelægge os selv det Spørgsmaal, om vi da ogsaa have bidraget vor Skjærv til at erhverve vor Skole et tækkeligt Væsen og altid at berede den en god Lov, da er dette det Samme, som om vi vilde spørge os, hvilket Indhold vi have vidst at give det Liv, som leves indenfor dens Mure, eller — for at jeg skal bruge et Udtryk, som det her er mig magtpaalliggende

at fastholde — det falder sammen med Spørgsmaalet om den Aaland, der bevæger sig i Skolen; thi det er Aalanden, der i sine skjulte Bærksteder udfolder Livet og paatrykker det sit betydningsfulde StempeL Men hvilken er altsaa den Aaland, der skal gaae igjennem Skolen? Dette er en Betragtning, som ligger nær ved det Spørgsmaal, vi nævnede, og hvilken jeg i denne Time ønsker efter Evne at udføre.

Naar vi tale om Aalanden i Skolen, da have vi derved nævnet et Ord, med hvilket vistnok endog den løse og overslafiske Betragtning rigtigt forbinder Forestillingen om Det, der udgjør Skolens inderste Bæsen, saaledes som dette aabenbarer sig gjennem dens Virksomhed. Men dersom vi nu vilde lade denne Forestilling henstaae saaledes som den her er angivet i dens hele Almindelighed, da vilde den ikke blive lidet frugtbar for vor Erkendelse og for det Liv, som deraf skal fremgaae og ordnes; og dersor behøver den, navnlig for Eder, I Unge! at føres videre frem og udvikles til en Klarhed, der ikke blot skulde veilede Eders Forstand, men ogsaa, hvis det ellers maatte lykkes mig dertil at have Ordet i min Magt, skulde tiltale Eders Sind, saaledes at Det, der her skal siges og indførtes, tillige kunde blive Eder et Hjertes-Alsniggende. — Og saa ville vi da først blive enige med hverandre om, at Aalanden i Skolen skal være en Alvor Aaland, og vi ville ikke mene, at denne Fordring skulle formaae hos Nogen iblandt os at vække en uhyggelig Stemning eller endog en øengstelig Frygt, som om det Sted, paa hvilket Skolen er opreist, var lig en kold og taaget Egn, der ikke indbød til morke Tanke. Thi det dybeste Alvor kan gaae Haand i Haand med den reneste Glæde, ja der kan ikke engang være nogen sand og inderlig Glæde, hvis ingen Tanke af Alvor er blandet deri. Altsaa, med alvorligt Sind skulle vi gaae vor daglige Wei til Skolen, hen til det Sted,

som, hvorsomhelst det end bygges trindt omkring i Landet, aldrig lader Underviisningens Røst lyde gjennem sine Læresale, førend Indvielsens Ord først er blevet talet derinde, og talet af Kirkens indviede Overhyrde, paa det at det skulde blive fundbart, at denne Bygning ikke blev reist som en Boslig for verdslig Gjerning, men at den skulde staae i Folket som en Kundskabens Helligdom, i hvilken Sandhedens Lys skulde tændes og Alandens Liv udfoldes i hans Navn og til hans ære, som selv er Sandheden og Livet. Thi det er just denne Stræben, som Skolen skal vedfjende sig, og det er just deri, at den skal søge sin rette Lov, at den ad Kundskabens forskjellige Veie vil føre Sandheden ind i de Unges Sjæle, saaledes at de engang, udrustede med dens Kraft, veiledede af dens Lys, maatte kunne intage en værdig Plads i Samfundet. Men hvorledes skal dette Arbeide kunne lykkes, hvorledes skal dette Maal funne naaes, hvis ikke vi, som ved at meddele og modtage skulle fuldbyrde Værket i Forening, tilfulde fatte dets Betydning og med Alvor tage vare paa Det, der blev os givet at udføre? Thi sandelig, det vilde if Kun gaae slet med Arbeidet i Skolen, naar vi, der falde os Lærere, letstindigt traadte inden for disse Døre og toge Ordet i de Unges Församling, uden i Forveien ret at have overvejet, hvad vi her egentligen ville eller skulle, uden nogensinde at have funnet finde et Dieblit, i hvilket vi gjorde os Rede for, hvor stort et Ansvar vi her have paataget os. Det vilde if Kun gaae slet med Arbeidet i Skolen, dersom vi, der falde os Lærere, vilde agte vor Tjeneste lig med Daglonnerens, saa at vi blot kom her hid for at søge det daglige Erhverv, og Intet havde at give, hvis dette ei blev os rekket. Her staae de trindt omkring os, disse hjære unge og disse elskelige Børn. Vi falde dem vore Disciple, et Navn, der har en Støn, men ogsaa en alvorlig Betydning; thi den Forbindelse,

vi have stiftet med dem, hvilke vi nævne med dette Navn, skal være os som en hellig Bagt. De ere udgangne fra Husene rundt omkring og ere komne hid til os; Fader og Moder have med Tillid betroet os, hvad der er og maa være deres dyrebareste Ejendom, og ligesom det skal være vor Fordring og vort Ønske, at Hjemmet ingenfinde vil aflade at række Skolen sin hjelpende Haand, saaledes have de ogsaa et Regnskab at fordrø af os, hvilket vi skulle strebe at funne aflægge saaledes, at det reent og klart kan vidne om vor Troskab. Men Troskab er et alvorligt Ord, hvis paamindende Røst skal lyde til os tidligt og fulde, saa ofte vi fysle med Embedets Gjerning. Den skal lyde til os paa dette Sted, og minde os om at omgaes vel med hver en Stund, hvori det forundes os at være sammen med disse unge, minde os om, at dette er et aandeligt Samfund, hvis Love i os skulle finde et sikret Værn og en trofast Støtte, hvis Krav vi af al vor Evne skulle strebe at fuldestgøre, idet vi beslutter os paa, at Læren kan udgaae fra os saa fattelig, saa grundig og saa indtrængende, at deraf en klar Erfjendelse kan fremgaae og et aandeligt Liv udstrømme i al sin Friskhed og Hylde. Og den samme Røst skal lyde til os derhjemme i det eensomme Kammer, og tale til os om Embedets Krav. Thi ogsaa der tilhøre vi Skolen, og i mangen stillte Time skal den alvorlige Betragtning føre Taufen hen til dette Sted, medens vi med omhyggelig Glid indsamle Videnskabens Skatte og med prøvende Æpmærksomhed overveie, hvorledes vi skulle føre Det, som vi selv have tilegnet os, over i Skolen, hvorledes vi der skulle benytte det som velgjorende Middel til en belærende og vækkende Undervisning. Thi de Spirer, som vi her skulle opelske, ville aldrig kunne udvikles til gavnlig Frugt, hvis de ikke have fundet en bestindig forberedende Pleie, eller vi nogensinde funde mene, at Lærerens Opgave var løst, der-

som vi uden Plan og Orden henfæstede det løse Ord i de Unges Krebs, dersom det ikke hvilede paa en fast Grund, dersom det ikke meddeeltes i en klar og forstaaelig Form, og dersom vi overhovedet ikke stræbte med Gransterens Blif at trænge ind i den ungdommelige Aaland, der af os skal modtage Læren, eller, med andre Ord, dersom vi ikke erkendte, at der er en Kunst at undervise, som kun ad den alvorlige Flids, den skarpe Provelses og den lange Erfarings Vej kan erhverves. Og dog vilde alt Dette saare lidet gavne, dersom vi, der lærer og undervise, her skulle tale, som vare vi ene med os selv, dersom ikke I, vores elsfede Disciple! kom hid til os og vilde blive hos os med hele Eders Sinds Alvor; thi vi skulle sandelig ikke staae ligeover for hverandre som twende adskilte Parter, men vi skulle med al vor Jordet og al vor Billie sammensmelte til eet inderligt Samfund. Skulle vores Bestrebelser lykkes, og skal det, vi saae og plante, trives og fremkaldes til Liv, da maa ogsaa I sende Eders Flids befrugtende Straale ud over Ageren, og det maa tydeligt begribes af Eder, at I ikke hidkaldes til Skolen som til en Leg eller et unyttigt Tidsfordriv, men at Skolen er et alvorligt Sted, hvor den første Sæd skal nedlægges til al den Kundskab og al den Dygtighed, i hvilken I jo gjerne engang ville sege Eders Livs sjønneste Prydelse og sandeste Gre. Seer hen til Marken, naar den mørke Regnsky ruger derover; den staarer der paa Himlen som en Alvors-Tanke; men naar han, der virker i Naturen, ligesom han boer og virker i Menneskets Bryst, lader sin Aande udgaae, da stiger Solen atten frem bag den tykke Sky, og den straaler hen over et Land, fuldt af Frugtbarhed og Nude. Saaledes har den alvorlige Time sin Lon; saaledes kommer Guds Aaland og udbreder sin Belsignelse derover.

Jeg tor nu haabe, eller rettere, jeg bor vide det, at, hvad der her er talet om en Alvorss Aland, der skulde gaae igjennem Skolen, ikke af mine Tilhørere er bleven misforstaet saaledes, som om jeg vilde anbefale et Skoleliv, i hvilket det alene var os om at gjøre, gjennem Strenghedens Bud at indprænte Kundskaben i den Unges Forstand, uden at betænke, at der ved Siden af en Skole-Undervisning gi- ves en Skole-Opdragelse. Vi tor tvertimod lykønske vor Tidsalder, fordi den ikke alene, om endog ofte gjennem men- nestelige Fejl og Misgreb, har formaet at arbeide sig frem til en rigtigere Forstaelse af Skolens Væsen og en klarere Erkendelse af dens Niemed, men ogsaa samtidigt og i nød- vendig Forbindelse dermed har vidst indenfor dens Grænser at opelske Det, paa hvilket vi her fremdeles ville henvende Betragtningen, idet vi nævne den ødle Dannelses Aland. Det er ikke uden Grund, at vi her fremkalde denne Betragtning; thi vende vi Blifket tilbage til de fjerne liggende Steder, og lade vi os føre ind igjennem Skolen, saaledes som den dengang var, da finde vi vistnok meget ofte den grundige og omfattende Lærdom at intage den velfortjente Plads paa Xærestolen, og dengang, som nu, vare Alandens rige Gaver af Forshnet nedlagte i dem, der skulde høre og lære; men ikke desto mindre maae vi mangen en Gang vende tilbage fra hine Steder, medtagende Billedet af en Tilstand, som ingenlunde var glædelig eller onskelig. Thi det var ei sjeldent, som om man meente, at Kundskaben kun skulde erhverves for dens egen Skyld, uden at dens Frugter behøvede at hjældes i Liv og i Sæder, og medens de, der vare satte til at udbrede dens Lys, ofte ei vidste en bedre Wei til at skaffe det Indgang, end gjennem det truende Ord og Fryg- tens plumpe, uwardige Redskab, funde dette ei andet end fremkalde det sorgelige Skuespil af en Ungdom, der,

udrustet med Raadhed's og Trodsigheds og forargelige Sæders Vaaben, kjælt traadte op som en fjendtlig Magt imod dem, der saa lidet forstode at heriske eller raade. Vi ville ved denne Skildring allermindst frænke de henfarne Stygger af dem, der ogsaa i hine Dage stode som lysende Mønstre i Skolen, og vidste ved Aalandens Magt at havde dens Værdighed; vi vilde alene for et Dieblik henflytte os paa et forsvundet Punkt i Skolens Historie, og derfra hente Billedet af en Aland, som engang paa dette eller huint Sted var kommen tilsyne og havde øvet sin Virkning, medens vi prise os lykkelige ved, at vort Skoleliv hensettes i en Slægt, hvilken det mere forundtes ved Siden af den gode Kundskab at fremelsse en Dannelsens Aland, der kunde udbrede sit milde Skjær indenfor Skolens Mure. — Men hvorledes skulle vi nu forestille os denne at tage Skikkelse iblandt os? Dersom vi vilde besvare os selv dette Spørgsmaal i dets hele Almindelighed, da maatte vi vel sige, at den ligefrem og nærmest aabenbarer sig i den dannede Forstand og det funde Domdomme; vilde vi derimod her ikke saa meget tanke paa denne almindelige Uttring af dens Væsen, men hellere forfolge Betragtningen videre og spørge, hvorledes den kommer tilsyne i det enkelte Træk og ligesom finder sit Udtryk i den enkelte særegne Skikkelse, da kunde jeg fristes til at svare, at den ei saaledes lader sig gribe eller fastholde, at vi her eller der kunne vase hen paa den; thi hvis den er herinde i vort Samfund, da svæver den over os som en usynlig Aland, og da er der Noget i vor Gjerning og Noget i vort Samliv, der mere lader sig føle end usighe, mere lader sig fornemme end forklare; men vi maatte dog uden Twivl alligevel komme tilbage til Det, som vi nævnede; thi det er den dannede Forstand og det funde Domdomme, der satter de enkelte Forholds-Betydning og indgyder Agtelse for det Krav, som de medføre;

men denne Agtelse medfører atter en levende Bestræbelse efter at udbrede Belanständighedens og Symmelighedens og Tækfelighedens ødle Bøsen omkring os, saa at Alt, hvad vi virke og leve med hverandre herinde, bliver gjennemtrængt af Dannelsens veldædige Aland. — Gud give ogsaa her sin Besignesse til, at J, vores dyrebare Disciple! ret ville elste og pleie denne Aland indbyrdes. Den skal og bør ingensteds savnes iblandt Eder; den skal være i Din Aldfaerd og den skal være i Din Tale; den skal være der, naar Du staarer for Din Lærers Alshn, og naar Du i Dine Fevnaldrendes Kreds nyder den skyldfrie Glæde, og den skal være der, naar Du er alene med Dig selv, og intet Menneskes Die vogter paa Din Gjerning. Frygter ikke for, at vi ville paalægge Eder Mere end Det, vi agte at fordre af os selv! thi ligesom Dannelsens Aland skal boe i Eder, saaledes skal den ogsaa anbefale os, der formane Eder. Vi vide, at det er Guds Billedede, der lyser gjennem Eders Sjæls Die, og vi øre i Enhver af Eder Skaberens store, undersulde Werk; derfor ville vi ogsaa vide at omgaaes Eder som trofaste Veisedere i den Stund vi skulle være sammen, og vi ville vide at væage over os selv, saa at den Aland, vi ønske at befæste hos Eder, ogsaa kan komme Eder imøde fra os, og at vi kunne være Eder et godt Exempel, medens vi ere med hverandre paa Venen.

Men engang skal der komme en Tid, da disse Veie skulle skilles, og da Skolen med hele dens Stiftelse, med Alt, hvad der rørte sig derinde, ikun lever for os i Grindingen. Naar vi da lade Tanken gaae tilbage hen over disse Steder og hen over disse År af vort Samliv, og vi da ville give Vidnesbyrd om hverandre, hvorledes vi arbejdede, hvorledes vi levede tilsammen, da ville vi maaßee vidne, at vi her fandt et Sted, hvor en bestudig Alvorss-Aland hvilede over Arbeidet, og hvor god Skif og god Orden og rene

Sæder forkyndte, at Danielsens Aand havde fæstet sin Bo-
lig; men mon der da Intet er, som vi endnu kunde ønske
at medtage herfra og bevare som Minde om dette Sted og
om disse Timer? er der Intet, som vi dog endnu vilde
savne, hvis det ei var tilstede, Intet, som dog endnu maatte
komme til for at fuldende den hære Grindring? Jo sandelig,
der er Noget, som endnu maa være iblandt os, dersom
Tanken om Skolen engang skal høre med til vor Sjæls re-
neste og dyrebareste Minder; og dersor være Du over os
herinde hver en Dag og hver en Time, Du Kjærlighedens
vælsignede Aand! Du, i hvem vi skulle begynde Værket, Du,
i hvem vi skulle fortsætte og fuldende! Du, til hvem vi altid
komme tilbage, hvis Navn altid lyder paa vor Læbe, saa
ofte vi tale om Livet i Skolen; thi hvorledes skulle dette
kunne leve, naar Sjælen var borte? hvorledes skulle Glæden
besøge os i den stille Arbeidstime, dersom vi ikke elskede vort
Arbeide? hvorledes skulle Ordet, der udgaaer fra os, finde
Indgang hos Eder, dersom I ikke hørte det med et hærligt
Sind? og hvorledes skulle atter vi tilbørligt kunne opfylde
Lærerens mange og besværlige Pligter, dersom ikke Enhver
iblandt os kunde stige af Hjertet: „Jeg elsker mit Kæld, fordi
jeg elsker Eder“? — Dersor, hvergang jeg indtager min
Plads i Eders Kreds og mit Blik hviler paa Eders For-
samling, da skal der være en stille Bon i mit Sind: „Herre!
disse Elskelige har Du givet mig; giw mig nu ogsaa Din
Styrke, og giw mig fremfor Alt Kjærlighedens Kraft, at jeg
maa være for dem Alt, hvad min Sjæl attracter og begjæ-
rer!“ — Forenede i dette Ønske ville vi slutte denne Be-
tragtning.

(Her bekjendtgjordes Omstillingen og Tilgangen af nye Disciple).

Og saaledes ville vi nu slutte Rækken af de Timer, i hvilke
vi have levet med hverandre i dette Skoleaar; men vi funne

dog ikke gjøre dette, førend vi have gjentaget det Ord, hvormed vi begyndte, idet vi indbyrdes ville opmunstre os til at have Tanken henvedt paa Det, der skal komme, for at vi vel forberedte kunne gaae over til den Gjerning, hvilken vi herefter skulle udføre. De iblandt Eder, kjaerste Unge! som tidligere have henhørt til vor Kreds, vide det vel, hvad vi fordre af Eder, og hvorledes vi fordre det, og I ville, saa haabe vi, komme til os igjen med den alvorlige Beslutning, at I i Sandhed, det er, med hele Eders Sind og Hjerte, skulle kunne siges at tilhøre Skolen. I unge Venner, som snart skulle udtræde af disse Læresale, ville medtage herfra en venlig Grindring om det Sted, hvor I tilbragte Eders Læreaar. Nu nærme sig Livets alvorlige Proveaar, men gaaer dem imøde med Tro og Tillid; thi Gud vil være med Eder paa Veien, saafremt I stedse ville beslritte Eder paa at vandre paa hans Veie. — Eder, som idag første Gang ere traadte ind i vort Samfund, modtage vi med Haab og god Forventning; men I ville selv stræbe ved Flid og rene Sæder i Alvors og Kjaerligheds Aaland at befæste den Forventning, vi nærre, at opfyldte det Haab, som det er os vor Glæde at kunne bevare. Men over os Alle nedbede vi Fred og Lykke fra Gud i Himmelten; den være over Kongen paa alle de Veie, han har at vandre i sit store, besværlige Kald! den være over Fædrelandet til hver en Tid og under alle Omverlinger! og naar vi nedbede den over Kongens Mænd i de høje Bestillinger, da nedbede vi den ogsaa over dem, der her ere satte til at være de øverste Styrere. Bær, o Gud! med Din Fred og Belsignelse over denne Skole og over alle dem, der arbeide i dens Tjeneste! Belsign denne Time! belsegn alle de Timer, i hvilke vi her fremdeles skulle være samlede med hverandre! —

B.

At der skal læres, ikke for Skolen, men for Livet.

(Ved Translocationen den 31te Juli 1846.)

„Hvad Du planter, Kun skal lykkes —
Kun den Sæd, Du saær, er god;
Men hver Spire skal optrækkes,
Som ei har i Dig sin Rød.
Gud! hvor Sjælen Dig ei fandt,
Blev al Verdens Viisdom Tant:
Lad vor Kundskab Frugter bære
I Dit Navn og til Din ære!“ *)

Saaledes bede vi, og saaledes have vi indledet denne festlige Time med en Bekjendelse, der ikke alene skal udtales gjennem Ordet, som lyder paa Læben, men være sammenvoxet med og grundet i en klar og inderlig Overbevisning. Thi det er Overbevisningens Styrke, der giver Bekjendelsen Liv og Reenhed og Fylde, og naar et Menneske beder til Gud, at han vil give ham Lykke til hans Øjerning, da skal det vistnok ikke altid ske saaledes som han begjører, men der er dog Velsignelse over Bonnen formedelst den Tro og det Haab, hvormed der bedes. — Og saa skulle vi da fremdeles hertil føje den Bekjendelse, at det ikke blot er her eller der, ikke blot i det enkelte Anliggende eller til denne eller hin

*) Slutningsverset af den før Talen assungne Choral af Ingemann.

Tid at vi skulle vandre i vor Gjerning med Diet henvedt til Det, som er ovenfor; men det skal være saaledes aarle og fulde, i Sorgs Tid og i Glædes Tid; det skal være saaledes i al vor Gjerning, i det ringe Arbeide, der udføres med den ringere Evne, og i den høje Bestilling, der gjør Krav paa den dybe og omfattende Indsigt. Her er det en Læreanstalt, der falder Arbeideren hen til Dagens Gjerning, det er et Sted, hvor Kræfterne skulle sættes i Bevægelse for at fremme et af Samfundets vigtigste Anliggender; og der er sandelig Opsordring nok for os, der skulle udbrede Kundskaben, til at bede om Styrke og Indsigt medens vi virke i Mandens Tjeneste, saa at vi stedse maae finde den rette Wei og de rette Midler til at naae det Maal, der er sat os; og der er sandelig Opsordring nok for Eder, Ø Unge! til at slutte Eder nær til os med Eders Sind og Begjæring, paa det at Ø kunne vide retteligen at følge den Wei, ad hvilken vi føre Eder frem. Altsaa: — thi dette vil jeg udhæve, og herved ønsker jeg at dvele — det er en Læreanstalt, hvilken Ø tilhøre som Disciple, eller, med andre Ord, Ø ere her indlemmede i et Samfund, der, ligesom enhver velordnet Forbindelse blandt Mennesker, har sine Love og sine Forpligtelser; men alle disse tilsammen ville vi her sammenfaa i den ene Pligt: at lære, en Pligt, der i sit Væsen er lige saa stjøn som den er alvorlig, og hvis Udvørelse viistnok er lettere for den, hvem Gud forundte den lykkeligere Evne, men dog ogsaa er betinget af den Willie og det Sind, hvormed den varetages af Dig. Men hvilken Evne og hvilket Sind Du end medbringer, den er dog lige forbindende for Eder Alle, og der er Ingen iblandt Eder, hvem den kan estergives, thi dens Navn er Pligt, og som saadan er dens Fordring en Nødvendighed. Ø vide det jo viistnok selv, at det er saaledes; men vi ønskede, at denne Erfjendelse ret maatte være

levende hos Eder, saa at den hver Dag aabenbaredes sig gjennem alt Eders Arbeide og al Eders Stræben; og dersom har jeg haabet at turde gjøre Regning paa denne hæderlige Forsamlings Velvillie, naar jeg ikke har funnet besluttet mig til at gjøre noget andet, for den oplyste og erfarte Medborger mere tiltalende Spørgsmaal til Gjenstand for dette Dileblits Betragtning, men derimod hellere har villet forsøge i et kort Foredrag at fremstille for disse vore unge Venner Betydningen af den Pligt at lære. Og naar jeg da her i den alvorligste Forstand tilspier, at det at lære er saa nødvendigt som at leve, da føre disse Ord mig ligefrem hen til den gamle, velbekendte Sætning, der forekommer mig i det Hele og Store at udtrykke Betydningen af den Pligt, om hvilken vi ville tale, nemlig den Sætning: „Du skal lære, ikke for Skolen, men for Livet.“

De twende Led, som indebefattes i denne Sætning, kunne vi ikke stille fra hinanden, og deres Ord kunne ikke forryffes, dersom de skulle beholde deres Gyldighed og ei tilbyde den Uvirkommne en velkommen Lejlighed til falso og letsindig Forflaring. Vi ville nemlig vel vogte os for at sige, at Du ikke skal lære for Skolen, som om vi dermed meente, at Du Intet skulle være for den, at den ingen Fordring havde at gjøre til Dig, intet Regnskab at kræve af Dig. Thi vel er det saa, at Skolen ikke selv skal oplyses ved den Kundskab, som den lader Dig tilflyde; men naar den Flid og den Kjærlighed, hvormed Du tilegner Dig Lærdommen, gjør Arbeidet let og behageligt for dem, der veilede Dig, naar den afgiver et smukt og hæderligt Exempel for Dine Meddisciple, da griber Du ind som et velgjærende Led i Skolens Virksomhed, da bidrager Du til at styrke dens Kræfter og fremme dens Niemed, og saaledes kan det vistnok med Rette siges, at Du lærer for Skolen, eller at Din redelige Stræben geraader den

til Fordeel. Imidlertid var det ikke i denne Forstand at vi vilde have disse Ord opfattede, men vi ville tage dem og forstaae dem i den Orden og paa den Maade, paa hvilken de ere henstillede for os i den givne Forbindelse, som dem, der betegne en Læren, hvilken vi ikke ville anbefale Eder, i Modsetning til en Læren, der er det eneste rette og værdige Formaal for Eders Bestræbelser, saa at vi atter maae komme tilbage til det, vi have villet legge Eder paa Hjertet: „at vi skulle lære, ikke for Skolen, men for Livet.“ Men hvorledes ere da disse Ord at forstaae?

Der er en Tid af vort Liv, som vi kalde vor Skoletid, og vi kunde nu forestille os Saadanne, der meente, at de Aar, vi bencevne saaledes, vare at betragte som et særeget Afsnit af deres Tilværelse, hvilket, naar det var afsluttet, ligesom gik hen til den evige Hvile med alt dets Indhold og alle dets Erindringer, uden at nogen Forbindelse skulde være knyttet mellem hine Aar og dem, som derefter skulle komme. Vi kunde forestille os, hvorledes disse, medens de ere bundne til Skolen og dens Orden, fysle ret flittigt og troligt med det Arbeide, som der gives dem at udføre, idet de, og vistnok heller ikke med Uret, mene, at Ungdommens Tid nu engang medfører disse Fordringer og disse Forpligtelser, hvilke efter sædvanlig Skif og Vedtægt skulle opfyldes, og vi kunde da fremdeles følge dem hen til det Tidspunkt, da disse Aar ere afsløbne, og tænke os, hvorledes de indbilde sig, at de nu have gjort Fyldest for denne Deel af deres Levetid, saa at de, frigjorte fra Skolens Lov, nu kunne henvise Det, de modtog, blandt de foundne Minder, som Noget, de ei behøve at føre med sig eller at benytte. Thi — kunde de jo sige — nu er den Stund kommen, da vi ei have Veiledning eller Belærelse fornøden, og den Stund er forhaanden, da vi skulle fremtræde i Verden med Frisched og Selvstændighed, og da

det ei sommer sig at laane Øre til de Lærdomme, der lyde fra Skolen og hvilke det alene indenfor dens Mure er nødvendigt eller sommeligt at agte. See, disse lære alene for Skolen; men den Kundskab de indsamlede, var lig en Blomst, der lovede en god vært, men da gik hede og dræbende Lustninger hen over dens Sted, og der kom ingen quægende Regn fra Himlen, og Blomsten sygnede hen og visnede. Men hvorfor have de da hævet sig derude trædt omkring i Landet, de Steder, som i Tidernes Løb blevne indviede til Boliger for Kundskabs Udbredelse? mon for at det blot skulde lyde som et skjont Ord paa Folkets Tunge, at vise og gavmilde Fyrster havde onsket at fremme deres Folks Oplysning? — eller hvorfor reistes den Bygning, som i denne Stund udbreder sig over os? mon blot for at Bygmesterens Kunst funde komme tilsyne og blive Gjenstand for Mængdens Opmærksomhed? — eller hvorfor hensattes Lærestolen herinde iblandt os? — mon derfor alene, at vi Lærere funde have et Sted, hvorfra vi funde udvikle vor Kunst og vor Klogt? Jeg behøver ikke at tilføje Svaret paa disse Spørgsmaal, men jeg ønskede alene at være nær hos Dig og tale med Dig i det Dieblit, da Skolens Døre for sidste Gang lukke sig efter Dig og Du ikke mere skal indtage den vante Blads derinde, og jeg vilde da spørge Dig, om Du vel har overvejet, at dette Dieblit staaer der som et betydningsfuldt Grændseskjel mellem det Forbigangne og det Tilkommende, om Du vel har betænkt, hvor meget Du feiler, naar Du meuer herefter at kunne undvære, hvad kjærlige Forældre og omhyggelige Lærere engang bestræbte sig for at give Dig i Eie, og om Du har gjort Dig frøtrolig med den Forestilling, at det nu er en heel Fremtid, der ligger for Dig, i hvilken ogsaa Du, naar Gud lægger Dage til Dine Aar, skal være og leve og have Din Blads. Det er Livet i dette Ords alvorlige Betydning, til hvilket

Du skal gaae ind; det er Verdens store Skueplads, der skal aabne sig for Dig; og hvis Du da troede, at denne udbredte sig for Dig som en Slette, hvor ingen Kloft forneden nogenstinde standfede Din Gang, hvor ingen Sky foroven nogenstinde formorkede Din Udsigt, hvor Strommen følte Dig rolig hen ad sine Bølger, uden at nogenstinde Din Fred forstyrredes, men Du stedse bares i sorglose Drømme hen til den Kyst, som var Maalest for Dine Begjæninger og Længsler, i hvilken Bildfarelse vilde Du da ikke være stedt, og hvorledes vilde Du omstider finde Dig skuffet! I Livet skal der leves; men naar vi tale om at leve, da kunne vi jo ikke ønske at forstaae dette anderledes end om en Leven, der tillige er en Virken; thi sandelig, der er Ingen af os Alle, som jo sit sin bestikkede Deel at vægge over, som jo sit sin Bestilling, hvilken han skulde varetage, og over hvilken han behøver at nedbedre Besignelse. Men Besignelsen kommer ikke saaledes fra Himlen, at vi ikke selv skulde have fornødent at medbringe Noget, hvorved den kan fremkaldes og drages ned over vor Gjerning, men den maa begynde fra det Liv, som vi først have vidst at berede inden i os, fra de Kræfter, som vi selv have formaet at udvikle, fra den Indsigt, som vi selv have stræbt at erhverve os; eller, der maa først have været en Tid, som vi kaldte Forberedelsens År, i hvilken den medfødte Evne blev uddannet og styrket og ledet, i hvilken Spiren blev nedlagt til en vordende Dygtighed. Og saaledes føres vor Tanke atter tilbage til Skolen, der ligesom ligger i stille Fred bag Hegnet, glennem hvilket den vide Udsigt hiinsides aabner sig hen i det Fjerne, hen over Livet, hvor Menneskene sædes. Der, i Skolen, men ikke for Skolen, er det at Du skal lære og indsamle det Kunstdabens Forraad, hvilket Du skal benytte, naar Livet kommer med dets store uafviselige Krav, naar dets Indhold allerede er nærværende, og ikke, som før,

alene en Gjenstand for Din Anelse og Forventning. Skoletiden er Læreaarenes Tid; da skal Du ved forstandig Flid i Aandens Tjeneste erhverve Dig Skatte for det Kommende; siden komme Vandreaarenes Dage, og naar Du da drager ud paa Din Vandring gjennem Livet, skal Du ei lade det vel Erhvervede efterlades derhjemme, men Du skal tage det med Dig, paa det at Du ei skal fortsætte Din Vei gjennem Mangsel og Bekymring, medens Mismod og Vandere udstukke de gode og lovende Kræfter. Thi — vi gjentage det — Livet skal leves; en Digter har tilspillet: „og Livet skal nydes“, og vi ville gjerne gibe dette Ord og anvende det efter vor Lejlighed i nærværende Dieblif, idet vi fore det ind i og benytte det til endmøre at oplyse og udvide den Rekke af Forestillinger, hvilken vi nu have foretaget os at forfølge.

Vi have sagt, at den rette Leven altid maa være en Virken, og naar vi saa ofte sige, at ethvert Menneske har Noget, for hvilket han skal leve, da tænke vi derved paa Det, hvilket han er forpligtet til fortrinligent at skjenke sin Virksomhed. Men ligesom det er Pligt for et Menneske at arbeide og at gjøre sin Gjerning med Troskab og Flid, saaledes er det ikke alene tilladeligt for ham, at han ønsker sig, men det er ogsaa godt og glædeligt, at han finder Nydelse ved sin Gjerning, eller at Det, han stræber, og Det, han virker, trives og lykkes under hans Hænder og bereder ham Tilfredshed. Men hvorledes skal Dette da blive muligt? hvorledes skal Arbeidet lykkes, saa at det bereder os Tilfredshed? Vi behøve sikkert ikke at søge Svaret langt borte; thi vistnok steer det atter ene og alene derved, at Arbeidet selv er vel forberedet, at det er en Frugt af den Indsigt, med hvilken Du gik hen til det, og af den forstandige Omhu, som Du forstod at offre det. Men den dannede Forstand og den klare Indsigt er ei som Planten, der vører vildt derude i Skoven, men den er en Frugt,

som skal opellettes ved omhyggelig Pleie i Flidens Værksteder, og som Tid og Åar skulle modne, før den kan rækkes Dig som en oplivende og forfrissende Nydelse. Det er det Sædehorn, der udsaaedes i Skolen, som arbeidede i Jordens Skjod og nu kommer frem og bringer Dig Høstens rige Gaver; thi saaledes arbeider Skolen, ei for sig og ei for det Dieblif, som er, men den arbeider for de Dage, der siden skulle opgaae over Dig, og hvad Du lært i Skolen, det lært Du for Livet, saaledes at det retteligen kan undes og leves med Øre. — Thi vel vide vi, at Forhynet i mangen en Aand nedlagde stærke Kræfter, der med Kjækhed vidste at gibe, hvad Tid og morsommelig Stræben først lærte os Andre at forstaae, hvis Beijgjennem Livet ei blot var betegnet med Øre, men ogsaa var prydet med Hæder og Berømmelse; men alligevel blev vistnok selv det berømmelige Navn ei vundet af Nogen uden derved, at den høje Gyne eller den mægtige Begeistring tidligen lededes og ordnedes af den sindige, betenkommne Flid. Dog, vi skulle her ikke tale om Disse, der staae som lysende Mønstere i Historiens Årbøger; men Enhver iblandt Eder, vore unge Venner! er vistnok betenktaa paa engang at erhverve sig et godt Navn og en god Lov i det Samfund af Medborgere, hvilket I skulle tilhøre, i hvilket I hver skulle have sin Bestilling, hver have sit høiere eller ringere Kald at varetage. Vandrer da frem med redeligt Sind ad den Bei, der tidligen blev Eder anviist, benytter de Midler, der tidligen tilbødtes Eder af dem, der elste Eder med Forældres eller Forsørgeres eller Venners trofaste, opoffrende Kjærlighed; og om Du end vistnok paa forskjellige Maader kan finde, hvad der tjener Dig til Nutte, saa være Du dog i denne Stund fornemmeligen mindet om at vandre med et redeligt Sind ad den Bei, der fører Dig gjennem Skolen; thi den skal Du ret tilhøre

med al Din Tanke og hele Dit Hjerte, for at Du engang ret kan tilhøre det større Samsund, hvis Forventning ogsaa er knyttet til Dig. Skolen aabnedes for Livet, og er det sandt, at Livet fordrer Alvor, da veed Du, at dette Sted er indviet til Sysler, der gjøre Krav paa den alvorlige Billies bedste og ædlestes Kræfter; — er det sandt, at Livets Gjerning fremmes og lykkes ved Mandens Dygtighed, da veed Du, at paa dette Sted den veiledende Haand rækkes Dig, der fører Dig hen til Kundskabens Kilder, paa det at dens Lys maas gaae op over Din Forstand og altid ved Guds Bistand sinne klarere for Dig i Alt, hvad Du engang skal virke; — er det sandt, at Livet fordrer Strid, da vide vi vel, at den Strid, som et Menneskes Sjel har at bestaae i den store Kamp, hvori Troen og Haabet skal prøves, alene kan skilles ved Guds Kjærlighed og ei ved den skræbelige Kundskab, som udgaaer fra Skolen; men vi vide det dog ogsaa, at den ordnede Tanke og den luttrede Forestilling, som Skolen i sin Tid har fremkaldt hos Dig, mangen en Gang skal vise Dig et Glimt af Spor paa den vildsomme Sti, og fremfor Alt vide vi, at ogsaa her det unge Sind skal forædles ved christelig Kundskab og føres hen til christelig Betragtning af Livet.

Saaledes kan og skal Skolen fremme en Kundskab og en Dannelsel, der skal gaae ud over dens egne Grændser og aabenbare sin Hylde i det Liv, hvor I, vores elskede Disciple! engang skulle afløse den ældre Slægt og handle, ordne eller styre. Men for at dette skal kunne skee, er det ikke nok at modtage, men I skulle ogsaa medtage, beholde og benytte, hvad der her er bleven Eder givet, saa at I, naar I forlængst ere gangne over herfra til Livets og Erfaringens store Skole, kunne med glad og taknemmelig Grindring om dette

Sted vidne for Eder selv: „Vi have lært i Skolen for Livet.“

(Her bekjendtgjordes Omflytningen og Tilgangen af nye Disciple.)

Vi skilles nu fra hverandre for atter om en føie Tid at samles. Dog skulle vi ikke Alle møde her til den sædvanlige Gjerning, og vor Skole maa beklage, at denne Stund tillige skal være et Afskedens Dieblif. Thi vi kunne ikke gaae bort hersra, før vi have henvendt et hjerteligt Farvel til den høitagtede Medlærer *), der nu skal forlade os for andensteds at virke i Skolens Tjeneste. Jeg veed ikke, om den Tak, som vi Alle sole Trang til at bringe Dem, meest skyldes Deres nidkjære, indsigtsfulde Deeltagelse i Skolens Virksomhed, eller det ødle, oprigtige og venlige Sind, der gjorde os Dem til en hær og elsket Medlærer, men dette veed jeg, og derom skal jeg ikke have nødigt at forsikre Dem, at De ledsages paa Deres Vei med taknemmelig og kjærlig Grindring fra den Skole, i hvilken og for hvilken det hidtil var Deres Kald, som det var Deres Glæde, at arbeide. — Guds Fred være med Dem! —

Guds Fred være med os Alle! Thi ligesom vi begyndte i Dit Navn, vor Fader i Himlen! saaledes skal ogsaa i det sidste Dieblif Tanken finde Hvile i Dig. Lad Din Raade og Belsignelse være over de elskelige Børn, der betroedes til vor Veiledning, og vær nær hos Dem, saa at de tidligt maae lære at finde Dig og tidligt maa lære at bede til Dig, at Du vil komme dem til Hjælp i deres Svaghed, at Du vil lyse paa deres Vei og styrke deres Willie til det Gode! Lad ogsaa Din Viisdoms Lys skinne paa Veiens for dem, der her ere satte til at styre og ordne og lære, saa at det

*) Overlærer Ostermann.

Alt sammen maa se i Dit Navn og til Din Gere! Bevar Kongen, og naar Du lader lykkelige Timer besøge ham i hans besværlige Kald, da være det ogsaa hans Glede, at der trindt omkring i Landet læres i Skolen for Livet, saa at det kan skjønnes, hvorledes ogsaa fraa di se Steder Belsignelsen udgaaer over Fædrelandet. Men vi anbefale os Alle i Bonnen til Dig, som raader foroven, og Du vil give os Alle saaledes som Du i Din Vilstdom finder det tjenligt.

II.

Efterretninger

om

Metropolitanskolen

for

Skoleaaret 1846—1847.

tiden aflagges en skriftlig Prøve, da der i begge tilfælde ikke er Spørgsmaal om en anden Kundskabsgrad, men blot om Prøvens Form og nogen Forøvelse til denne, hvortil de tre Fjerdinger, der omtrent ere tilbage inden næste Sommerferie, synes at kunne anses for tilstrækkelige, ligesom Commisarierne heller ikke have troet, at nogen væsentlig Hindring vil kunne finde Sted for Anvendelsen af den nye Form med Hensyn til den skriftlige Prøve i Latin, undtagen forsaav det den Prøve i en ikke løst Forfatter, der skal komme til ved den mundtlige Examen, naar Versionen staaes sammen med Stilen til een Charakter, maaske endnu næste Aar fulde findes for streng. Endeligen have Commisarierne ogsaa anset det for nødvendigt, at det itid overvejes og bestemmes, hvorledes der næste Aar skal forholdes med Hebraisk og Equivalent deraf, idet de dog, med Hensyn til den allerede nu i begge Netninger stedsfundne Undervisning for næste Aars Candidater, have fundet det betenkligt, allerede til den Aar ganske at frigive Prøven i Hebraisk og lade Equivalentet bortsætte.

Da Directionen fra sin Side ogsaa maa anse det for magtpaafliggende, at Formen for Afgangseramen, safnart det lader sig gjøre, bringes i fuldstændig Overensstemmelse med de i den provisoriske Plans § 11 indeholdte Forstifter, har Man, ved nu tjenstligent at meddele Hr. Professoren disse Bemærkninger, villet give Dem Lejlighed til, saafremt De iovrigt maatte dele de af Gramenscommisarierne udtalte Anbefalser, allerede i det nu begyndte Skoleaar at indrette Undervisningen i de paagjeldende Tag saaledes, at Prøven i samme ved næste Afgangseramen kunde aflagges paa den omforklarede Maade, hvorhos Man, hvad angaaer Spørgsmaalet, om Hebraisk eller Equivalent deraf endnu til næste Aar ber optages som nødvendigt Examinationsfag, ønsker at modtage Hr. Professorens nærmere behagelige Uttringer."

Over disse Punkter, angaaende hvilke ogsaa Rektorerne ved Odense og Kolding Skoler vare blevne anmodede at ytre sig, indsendte jeg under 5te November næstefter min Betenkning, som, efter hvad herom er meddeelt i Efterretningerne om sidstnævnte Skoler for 1846, sees at have overhovedet været overensstemmende med de derfra afgivne Erflejringer. Ickun angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt allerede

Afgangseramen.

I. Nærmere Bestemmelser. II. Examens Afholdelse.

I. Efterat den første, endnu ufuldstændige, Afgangseramen var blevet afholdt ved Metropolitanstolen i Året 1845, blev det, efter dertil given Foranledning af Examenscommisarierne, gjort til Gjenstand for nærmere Forhandling, hvorvidt samme Prøve allerede i det næstfølgende Åar kunde i Henseende til enkelte Punkter modtage den Form, der er anordnet for den fuldstændige Afgangseramen. Den fornødne Oplysning om disse Forhandlinger anseer jeg det for passende her at forudstikke ved at meddele følgende Skrivelse fra den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler af 25de October 1845:

„I den Beretning, som ifølge den prævisoriske Plan af 25de Juli 1845 § 16 fra de Universitets-Professorer, der som Examenscommisarier have deltaget i Afholdelsen af den nu tilendebragte Afgangseramen ved de tre udviste Skoler, til Directionen er indgivet om Examens Udfald, have bemeldte Commisarier, med Hensyn til den succesive Fremadskriden til Afgangseramens tilsigtede fremtidige Form, uttalt den Formening, at der allerede til næste Åar, naar Undervisningen itidé indrettes i Overensstemmelse dermed, Intet vil kunne være til Hinder for, deels at Prøven i Modersmaalet aflagges ved en Afhandling over et frit valgt Emne, hvorfed de skriflige Udarbeidelser i Historie og Religion vilde kunne bortfalde, deels, at der i Mathe-

ved den næste Afgangsexamen en fri Opgave i Modersmaa-
maalet burde forelægges Candidaterne, fandt en indbyrdes
Afsigelse Sted, idet jeg for denne Skoles Vedkommende og
med Hensyn til hvad her var forberedet havde Anledning til
at tiltræde Commisariernes Menig, hvorimod Saadant i
de tvende andre Betenkninger var fundet utilraadeligt. —
Bed Skrivelse af 27de December afgav den kongelige Direc-
tion følgende Resolution i det saaledes behandlede Anliggende:

„I Skrivelse af 5te f. M. har Hr. Professoren fremsat Deres
Bemærkninger i Anledning af den af Commisarierne ved den sidst
afholdte Afgangsexamen i de tre udvidede Skoler yttrede Formening
angaaende adskillige Maader, hvorpaa denne Prøve allerede til næste
Åar i enkelte Punkter funde bringes i nærmere Overensstemmelse med
de i den proviseriske Plans § 11 indeholdte Ferskrifter.

Efterat Directionen har taget de herhen hørende Spørgsmål,
over hvilke ligelstes Rectorerne ved de tvende andre udvidede Skoler
have havt Lejlighed til at ytre sig, under nærmere Overveielse, og
idet der herunder nedenfor er taget tilberligt Hensyn til hvad der
efter den hidtil havte Forberedelse med Billighed kan ventes præsteret
af dem, der indstille sig til Afgangsexamen i 1846, fulde Man nu
tjenførligen melde Følgende:

1) Hvad angaaer Spørgsmålet, om en Afshandling i Moders-
maalet over et frit valgt Temne allerede til næste Åar maatte kunne
træde i Stedet for de hidtil forestrevne Udarbeidelser i Historie og Ne-
gligien, da maa Directionen, med Hensyn til de af de tvente andre
Rectorer herover yttrede Betenkelsigheder, anse det for rigtigst, at
denne Fordring for næste Åar endnu opgives, hvorimod formeentlig
Intet kan være til hinder for ved Afgangsexamen i Året 1847, naar
Undervisningen itide bliver indrettet i Overensstemmelse derved, at
lade Prøven i det nævnte Tag afholde efter de i Planen angivne For-
dringer.

2) Da Alle deri have erklæret sig enige, vil den skriftlige Prøve i
Latin ved Afgangsexamen i 1846 kunne afdænges paa den i Planen
forestrevne Maade, saaledes at Charaktererne for Stil og Version
blive at sammenregne til een Charakteer.

3) Med Hensyn til at den i Planen forestrevne Prøve i en ikke forhen læst latinſt Forfatter forudsætter en langere Øvelſe i cursorfist Lesning, hvortil der vel vanskelligen, inden den 7de Classe er oprettet, vil kunne vindes tilstrækkelig Tid, vil Directionen ikke modſætte ſig, at denne Prøve bortfalder faalange indtil Afgangseramens anden Deel kan afholdes.

4) Hvad angaaer Spørgſmaalet om en fritſtlig Prøve i Mathe- matik, vil Directionen med Hensyn til hvad der angaaende dette Punkt er yttret, og da det maa erkendes, at føregne Vanskelligheder vilde kunne frembyde ſig ved at træffe den rette Maaleſtof for Vedemmelsen af en faadan, efter en maaſſee utilſtræklig Forberedelse aſlagt Prøve, Intet have at erindre imod, at fritſtlig Prøve i Mathe- matik udsættes til den Afgangseramen, som bliver at afholdes i Året 1847, til hvil- ken Tid den fornødne Forøvelſe hertil maa kunne haveſ.

5) Endelig maa Directionen tiltræde hvad faavel af Hr. Pro- fessoren ſom af Gramenscommissarierne er yttret angaaende Hensigts- maaſſigheden af at Hebraif eller Equivalent deraf endnu til næste Åar optages ſom nødvendigt Graminationsfag ved Afgangseramen.

I Overensstemmelse med Ovenanførte vilde Hr. Professoren for Metropolitanſkolens Bekommende behageligen iagttagte det For- nedne."

II. Afgangseramen blev endnu fremdeles for Året 1846, i Henhold til den i den proviſoriske Plan § 18, 2. givne Bestemmelle, afholdt fra den 21de til 26de September med de af Skolens Disciple, ſom havde tilbragt to Åar i 6te Classe, faaledes at diſſe, efter at have bestaaet ved be- meldte Prøve, ſtrax vilde kunne inſcriberes ved Universitetet for der at begynde det forberedende academiske Studium til anden Gramen.

Til denne Gramen, ved hvilken Dñrr. Professor Mad- vig og Professor Velschow vare tilſtede ſom Commissarier, indſtillede ſig følgende Candidater:

1. **Ditlev Theodor Dreier**, en Son af forhenvarende Lands-overrets- samt Høf- og Stadsrets-Adseessor, Institutsraad Dr. juris B. H. Dreier.
2. **Christian Severin Henrichsen**, en Son af afgangne Factor ved Adressecomptoirer C. F. Henrichsen.
3. **Peter Conrad Müller**, en Son af Stabelørge, Professor Dr. med. J. C. Müller, R. af D. og Dbm.
4. **Franz Johannes August Carl Howitz**, en Son af Kammeraad D. C. B. Howitz, Godsforvalter og Klosterskriver ved Vemmetofte Kloster.
5. **Oscar Siesby**, en Son af Litteratus og Redacteur G. Siesby.
6. **Carl Frederik Grove**, en Son af Pastor J. C. Grove, Sognepræst til Reerslev og Vindinge Menigheder i Sjælland.
7. **Christen Nygaard Gregersen**, en Son af Skolelærer L. Gregersen i Fyen; Pleisøn af Pastor Dr. philos. & theolog. C. A. H. Kalkar, Sognepræst til Gladsaxe og Herlev Menigheder i Sjælland.
8. **Herman Frederik Ludvig Lange**, en Son af forhenvarende Bogholder under Statsgeldsdirectionen, Kammeraad T. H. Lange.

Den skriftlige Prove, som denne Gang tog sin Begyndelse hver Formiddag Kl. 9 og hver Eftermiddag Kl. 3, blev, iovrigt under samme Form, som i det foregaaende Åar var fastsat for denne Prove, afholdt i følgende Orden:

Mandagen den 2de September: Formiddag: Latinſt Stiil efter følgende af Professor Madvig opgivne danske Text: „Af de romerſte Skribenter er Julins Caesar den første, der har meddeelt nogle Efterretninger om Germanien, men faa og, ſom man kunde vente, blandede med Bildfarelſer; thi hvorledes fulde

han have funnet undgaae dem, da Germanien indtil den Tid ikke blev havde varet luffet for Nemerne, men adskilt fra deres Previndser ved mellemliggende Lande? Langt sterre Nutte yder altsaa Cornelius Tacitus's bekjendte Skrift, som bærer Marnet Germania, dem, der interessere sig for at kjende dette Lands Oldtid. Men sjældt alle indremme, at denne Bog maa regnes mellem de fortrinligste Hjælpemidler hertil, ere de dog ikke ganske enige om, hvilken Grad af Tiltro der bør skjenkes Tacitus. Mogle vurdere hans Tid og Omhu meget højt og troe, at han ikke har berettet Noget uden noigtig at have undersøgt det; Andre ansee hans Skarpsindighed og Væstalenhed ogsaa i dette Skrift for beundringsværdige, men mene, at han til et Stof, som han uden den største Omhu tog fra andre Skribenter, blot har fejet sine Tankers Klogt og Talens Prydelsker. Det herer ikke til dette Sted at prøve de Beviser, hvormed begge Dele forsvarer deres Mening. Det er klart, at Tacitus, om han end anvendte den største Tid paa at erfare Sandheden, dog ikke kunde andet end stundom seile, da han skrev om Folk, hvis Sader og Indretninger varist forskellige fra Nemernes, og som de bestandige Kriege og det heftige Hab aiffar Lejligheden til at kjende nærmere. Meget saa Nemere trængte ind i det Indre af Germanien og det for det Meste Mennesker, der rare lidet stikkede til at bringe sande Øfsterretninger om Land og Folk."

Eftermiddag: Historie efter følgende Opgave af Professor Velschow: „Hverdan var Herhødet mellem Tydslands Overhoved og Italien i det Tidsrum, da den hohenstaufiske Familie beslægte Keiserthronen?”

Tirsdagen den 22de September: Formiddag: Oversættelse fra Latin til Dansk efter følgende af Professor Madvig opgivne latinske Text: (Quintil Institut. orator. lib. VII, prooem.) „De inventione, ut arbitror, satis dictum est. Neque enim ea modo, quæ ad docendum pertinent, exsecuti sumus, verum etiam motus animorum tractavimus. Sed ut opera extruentibus satis non est saxa atque materiam et cetera ædificanti utilia congerere, nisi disponendis eis collocandisque artificium manus adhibeatur, sic in dicendo quamlibet abundans rerum copia cumulum tantum ha-

beat atque *congestum*, nisi illas eadem dispositio in ordinem digestas atque inter se commissas devinxerit. Nec immerito secunda quinque partium posita est, quam sine ea prior nihil valeat. Neque enim, quamquam *fusis omnibus membris*, statua sit, nisi collocentur, et, si quam in corporibus nostris aliorumve animalium partem permutes et transferas, licet eadem *omnia mancant*, prodigium sit tamen, et artus etiam leviter loco moti perdunt, quo viguerunt, usum, et turbati exercitus sibi ipsi sunt impedimento; nec mihi videntur errare, qui ipsam rerum naturam stare ordine putant, quo confuso peritura sint omnia. Sic oratio, earens hac virtute, tumultuetur neccesse est et sine rectore fluit nec cohæreat sibi, multa repetat, multa transeat, velut nocte in ignotis locis errans, easumque potius quam consilium sequatur. Quapropter totus hic liber serviat dispositioni, quæ tamen certa et una via tradi in omnes materias nullo modo potest.“

„Num. De Gamle inddeleste Veltalenschedslæren i fem Afsnit, hvori handledes om inventio, dispositio, elocutio, actio, memoria. Det her opgivne Sted er taget af Begyndelsen af 7de Beg af Qvintilians Bærk, hvor han, efter at have lært om inventio, gaaer over til Læren om dispositio.

congestus (4), Sammendyngning, en sammentynget Masse, *fundo*, sieber (om en Broncestatue).“

Eftermiddag: Religion efter følgende Opgave af Professor Velschow: „Hvorpaa grunder sig vor Forpligtelse at vise Sanddruhed og Oprigtighed mod vore Medmennesker, og hvilke Negler have vi at lagtage ved disse Pligters Udeøvelse?“

Den mundilige Prøve foretages fra Onsdagen den 23de til Löverdagen den 26de September incl., ligeledes fra Kl. 9 Formiddag og fra Kl. 3 Eftermiddag, i følgende Orden:

Onsdagen den 23de: Form. Historie. — Efterm. Græsk.
Torsdagen den 24de: Form. Latin. — Efterm. Geographie
og Tydſk.

Fredagen den 25de: Form. Mathematik. — Efterm. Religion.
 Løverdagen den 26de: Form. Hebraisk.* — Efterm.
 Fransk.**)

De ved ovennævnte Examen meddeleste Specialcharakterer tilstigemed den deraf for enhver Candidat uddragne Hovedcharakterer findes anførte i Bilag I.

Tentamen.

Tre unge Studerende, som ikke hørte til denne Skoles Disciple, have i Året 1846, ved her at indstille sig til Prove, benyttet sig af den i Forordningen af 7de November 1809 § 103 indeholdte Bestemmelse, ifølge hvilken Dimittender til Universitetet kunne i visse Tilsætte, forinden de anmeldes til Examen Artium, underkaste sig et foreløbigt Tentamen i en af de lærde Skoler, nemlig:

1. Carl Ludvig Emil Andersen, som, efter at have været Discipel i Sorø Academis Skole fra 1841—1845, forberededes ved privat Undervisning her i Byen.
 2. Alexander Greve Knuth, som, efter at have freqventeret Herlufsholms Skole fra 1837—1844, gif over til privat Undervisning her i Byen.
-

*) Da Overlærer ved Frederiksborg leide Skole Østermann havde som Adjunct her ved Skolen fuldført det hebraiske Gurus med vedkommende Dimittender, blev denne Lærer ifølge Directionens Tilladelse anmeldet om at examinere i dette Fag ved Afgangs-examen.

**) Under Professor Borlings pludseligt indtrusne Sygdomsforsalg blev efter Directionens Anmodning Examinationen i Fransk overtaget af Professor Abraham.

3. Frederik Oldenburg, som freqventerede Herlufsholms Skole fra 1839—1840, derefter i 3 Aar nôd privat Underviisning i Fyen, hvor han senere (1843—1845) var Discipel i Odense Kathedralskole, indtil han ligeledes efter gik over til privat Forberedelse i Kjbenhavn.

Det ovennævnte Tentamen blev med forstnævnte Dimittend afholdt i Juli, med de twende sidstnævnte i September Maaned 1846, hvorefter de hver for sig erholdt Rectors Attest om at være fundne antagelige til academisk Underviisning.

Skolens Disciple.

I. Afgang og Tilgang. II. Nuværende Freqvents.

I. Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning havde Skolen et Antal af 144 Disciple. Af disse blevé for Skoleaaret endnu var tilende udmeldte: af 5te Classe: 1. Lars Frederik Neve, 27de Juni 1846, 2. Adam Vilhelm Bruunse, 4de August 1846; — af 4de Classe: 3. Heinrich Jacques Garrigue*), 2den Juli 1846, 4. Andreas Christian Muhle, 30te August 1846; — af 3die Classe: 5. Anton Lauritz Johannes Dorph, 27de Juni 1846, 6. Jens Carl Wesenberg Nielsen, 20de August 1846; — af 1ste Classe: 7. Frederik Lorenzo Paulsen, 30te August 1846. — Efter indevarrende Skoleaars Begyndelse udgik de ovenfor S. 5 nævnte

* Denne Discipel blev, alene paa Grund af en langvarigere Sygdom, midlertidig udmeldt, og optoges efter i Skolen med Begyndelsen af dette Aar.

8 Candidater, som efter fuldendt Afgangsexamen blev dimitterede til Universitetet (8—15). Fremdeles udmeldtes i Löbet af Skoleaaret: af 6te Classe: 16. Frederik Christian Henrik Emil Tobiesen, 15de October 1846, 17. Christian Carl Frederik Breede, 15de October 1846, 18. Alfred Theoder Willemoës, 17de October 1846, 19. Alexander Grove, 22de October 1846, 20. Edmund Gottfred Hansen, 23de October 1846, 21. Sophus Nicolai Niessen, 27de October 1846; — af 5te Classe: 22. Frederik Christian Ferdinand Tutein, 8de October 1846, 23. Christian Axel Nielsen, 3die November 1846; — af 4de Classe: 24. Peter Emil Dreier, 24de Februar 1847, 25. Jacob Lund, 27de Februar 1847; — af 1ste Classe: 26. Victor Aniello Engelstoft Niessen, 19de April 1847, 27. Johan Viggo Sigvald Müller, 29de April 1847. — En Discipel, Loreng Peter Johan Nicolai Levinse, af 4de Classe, afgik ved Døden den 17de December 1846. — Af de 18 Disciple, som ovenfor ere nævnte foruden de i September Maaned dimitterede og den senere igjen optagne Discipel Garrigue, udgik 10 for at dimitteres privat til forstommende Etteraar; 2 fortsatte Studeringerne i andre Skoler, den ene paa Grund af Faderens Forslyttelse; om 1 Discipel, som ligeledes af sidstnævnte Grund udgik, vides endnu ikke, hvorvidt han er anbragt i en lærde Skole eller en Realsskole; 5 forlod den studerende Bane.

Derimod har Skolen i samme Tid havt en Tilgang af 38 Disciple, af hvilke de 32 blev optagne ved Translocationen den 31te Juli 1846, hvorimod 6 senere til forskellige Tider ere tilkomne. De ny optagne Disciple findes paa den S. 11—23 meddeelte Fortegnelse bemærket med *, hvorhos Optagelsestiden paa hvert Sted er særskilt angivet for de sidstnævnte senere indsatte Disciple.

II. Skolens Disciple, der saaledes i Dieblifiket udgjøre et Antal af 154, have i dette Skoleaar været fordelede paa 6 Classer, af hvilke 4de og 3de Classe etter hver have været deelte i 2 sideordnede Afdelinger. De anføres her i den Orden, som de intage efter den for Mai Maaned afholdte Censur:

VI. Classe.

1. Harald Krabbe, en Son af Oberstlieutenant D. v. Krabbe, R. af D., Commandeur for 13de Linie-Infanterie-Bataillon i Fredericia.
2. *Jacob Frederik Trier, en Son af Professor Dr. med. S. M. Trier, Overmedicus ved det kongelige Frederiks Hospital.
3. Christian Frederik Ricard, en Son af Modehandler A. Ricard.
4. Benth Christoph Wilkens Lind Hjort, en Son af afgangne Pastor N. S. Hjort, Sognepræst til Tommerup i Sjælland.
5. Cornelli Vilhelm Ussing, en Son af Cancelliraad J. H. Ussing, Comptoirchef under Københavns Magistrat.
6. Christian Emanuel Fritz Reinhardt, en Son af pensioneret Underofficer i Svetaten F. C. Reinhardt.
7. Fritz Carl Emil Andersen, en Son af Bud under den kongelige Finantsdeputation J. Andersen.
8. Johan Martin Hansen, en Son af Gartner M. Hansen.
9. Christian Hans Jørgen Dahl, en Son af Overlærer F. P. J. Dahl.
10. Peter Andreas Julius Plum, en Son af Pastor P. A. Plum, Sognepræst til Spjellerup og Smerup i Sjælland.

11. **Ludvig Frederik Kruuse**, en Son af Læge paa Bre-gentved Grevskab P. A. Kruuse.
12. **Peder Nicolai Holst**, en Son af Pastor P. N. Holst, Sognepræst til Elmelunde paa Møn.
13. **Christian Peter Sophus Ebbesen**, en Son af Krigs-assesør C. Ebbesen, Secretair og Kasserer i det almindelige Brandaßurance-Compagnie.
14. **Theodor Hans Fürste**, en Son af forhenværende konelig Capelmusicius C. T. Fürste.
15. **Jens August Engelbrecht Rohde**, en Son af Cantor ved Trinitatis Kirke J. A. F. Rohde.
16. **Jens Laasbye Frederik Buchwald**, en Son af Justitsraad A. P. F. Buchwald, Byfoged i Åssens og Herredsfoged i Baag Herred.
17. **Peter Jørgen Christian Scharling**, en Son af Professor Dr. theolog. C. C. Scharling, R. af D.
18. **Johan Anton Holstein**, en Son af afgangne Can-celliraad J. Holstein, Birkedommer i Københavns Amts søndre Birk.

V. Classe.

1. **Christian Georg Hansen**, en Son af afgangne Styr-mand A. Hansen; Stedson af Cand. philos. H. C. Hansen.
2. **Peter Eduard Holm**, en Son af Etatsraad, Fi-nantsdeputeret C. F. Holm, R. af D. og Dbm.
3. **Tycho Emanuel Spang**, en Son af afgangne Pastor P. J. Spang, Sognepræst til Helligeistes Menig-hed.
4. **Hans Georg Möller**, en Son af afgangne Fuldmægtig H. S. Möller i Veile; Pleieson af Oberstlieutenant i det Kongelige Ingenieurcorps J. F. L. v. Nissen, R. af D.

5. *Heinrich Jacques Garrigue, en Son af forhenværende kongelig dansk Generalconsul, Grosserer J. L. Garrigue. (Optagen paa den 7de Januar 1847).
6. Arthur Leopold Hindenburg, en Son af Major G. D. v. Hindenburg.
7. Govert Frederik Vilhelm Ludvig Nielsen, en Son af Assistent ved Kongens Fogeds Embede P. T. Nielsen.
8. Vilhelm Theodor Kall, en Son af Kammerraad Dr. jur. J. C. Kall.
9. Henrik Sophus Smith, en Son af Pastor A. N. C. Smith, første residerende Capellan ved Frue Menighed.
10. Johan Jacob Peter Rindom, en Son af afgangne Justitsraad P. C. Rindom, Hovedkasserer ved det kongelige Theater.
11. David Mazar de la Garde, en Son af Cancelliraad A. A. B. Mazar de la Garde, Postmester i Helsingør.
12. Ludvig Victor Alfred Tidemand, en Son af Institutbestyrer, Secretair O. Tidemand paa Frederiksberg.
13. Harald Peter Antonio Siboni, en Son af afgangne Professor og Directeur for den kongelige Sygeeskole J. Siboni, R. af D.
14. Jens Peder Malling, en Son af afgangne Capitain i det kongelige Artilleriecorps P. v. Malling, R. af D.
15. Ingvard Thorvald Andreas Ebbesen, Broder til Nr. 13 i VI. Classe.
16. Sophus Christian Jensenius Schyth, en Son af forhenværende Fuldmægtig under den kongelige Generalpostdirektion A. J. Schyth.

17. Otto Theodor Holst, Broder til Nr. 12 i VI. Classe.
18. Jens Laasbye Rottbøll Roefoed, en Son af Consulterets-Åssessor H. J. Roefoed, Generalauditeur for Specaten, C. af D. og Dbm.
19. Peter John Johnsen, en Son af Pastor C. G. Johnsen, Sognepræst til Sengeløse i Sjælland.
20. Christian Joachim Andreas Sørensen, en Son af Provst J. C. Sørensen, Sognepræst til Karby, Hvidberg og Nedsted Menigheder i Aalborg Stift.
21. Jens Høst Birch, en Son af Justitsraad T. S. Birch, Secretair og Kasserer ved det classenske Fideicommis.

IV. Classe A.

1. Christian Ditlev Mourier, en Son af Justitsraad, Landsoverrets- samt Hof- og Stadsrets-Åssessor C. F. L. Mourier.
2. Bernhard Bloch, en Son af Silkehattefabrikant M. Bloch.
3. Henning Frederik Seilberg Knudhorn, en Son af Læge ved Tugt- Raasp- og Forbedringshuset D. A. v. Knudhorn.
4. Hans Rudolph Lorenzen Jensen, en Son af Portrætmaler, Professor C. A. Jensen.
5. Peter Frederik Christian Roefoed, Broder til Nr. 18 i V. Classe.
6. * Christian Carl August Gosch, en Son af Capitain ved 7de Linie-Infanterie-Bataillon F. A. v. Gosch, R. af D.
7. Peter Frederik Koch, en Son af Etatsraad, Hofbygmester J. H. Koch, C. af D. og Dbm.

8. Frederik Carl Gutsfeld Bonnevie, en Son af Pastor H. Bonnevie, Sognepræst til Vallefilde og Hørve i Sjælland.
9. Matthias Blom, en Son af Major ved 3de Linie-Infanterie-Bataillon H. J. v. Blom, R. af D.
10. Franz Peter Nicolai Lund, en Son af Proprietair P. Lund til Snertingegaard i Sjælland.
11. Jean Jacques Suenson, en Son af Overauditeur J. N. Suenson, Comptoirchef under det kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegium.
12. Peter August Møller Tauber, en Son af Huldmægting i Københavns Politiret J. H. C. Tauber.
13. Valdemar Holmer, en Son af Cancellieraad J. P. Holmer, Comptoirchef under Københavns Magistrat.
14. Bendix Conrad Heinrich Wuzhorn, Broder til Nr. 3 i samme Classe.
15. Eduard Frederik August Brorson, en Son af Institutraad, Lottekasserer J. D. C. Brorson.
16. Carl Jacob Würzen, en Son af afgangne Land- og Eprigsecommissair, Major C. A. L. v. Würzen.
17. Frederik Carl Christian Larcher, en Son af afgangne Soledandser ved det kongelige Theater P. J. Larcher.
18. Christian Frederik Tillisch, en Son af afgangne Cabinettssecretair, Kammerherre C. L. v. Tillisch, C. af D. og Dm.

IV. Classe B.

1. Hans Valdemar Birkerod, en Son af afgangne Regimentskabsfører ved 5te Linie-Infanterie-Bataillon, Capitain J. M. v. Birkerod, R. af D.

2. Galdor Ferdinand Jørgensen, en Son af Pastor D. F. C. Jørgensen, Sognepræst til Østerø paa Faroeerne.
3. Heinrich Ernst Theodor Lippert, en Son af Skrædermester J. H. Lippert.
4. * Matthias Carl Grandjean Thye, en Son af afgangne Godsforvalter L. Thye i Vordingborg.
5. Vilhelm Truels Petersen, en Son af Overlæge ved 5te Linie-Infanterie-Bataillon L. J. Petersen.
6. Ludvig Ehrenreich Guldencrone, en Son af Kammerjunker Baron C. Guldencrone, Amtsforvalter for Nyborg Amtstuedistrict.
7. Sigvald Spandet, en Son af Statsraad, Landsoverretts- samt Høf- og Stadsrets-Åssesør N. M. Spandet.
8. Hans Peter Michael Rosing, en Son af Kammerraad J. H. B. Rosing, Comptoirchef under det Kongelige General-Toldkammer- og Commerce-Collegium.
9. Christian Seidelin Jessen, en Son af Proprietair G. F. Jessen til Åsgerstrup ved Nakskov.
10. Christian Vilhelm Lange, en Son af forhenvarende Bogholder under Statsgeldsdirectionen, Kammeraad L. H. Lange.
11. Jørgen Lauritz Hertel, en Son af Justitsraad L. B. Hertel, Chef for Generalstabens Bureau, R. af D.
12. Harald Frithiof Henrik Julius Petersen, en Son af Pastor J. H. Petersen, Garnisonspræst i Citadellet Frederikshavn.
13. Balduin Fernando Sørensen, en Son af Sadelmagermester C. P. Sørensen.
14. Vilhelm Ferdinand Bendz, en Son af Professor Dr. med. J. C. Bendz, Overlæge ved den Kongelige Livgarde tilføds, R. af D.

15. * **Emanuel August Vilhelm Lygaard**, en Son af Justitsraad M. B. Nygaard til Køffedal. (Optagen den 7de Januar 1847).
16. **Oscar Fønss**, en Son af Høfjægermester J. Ph. R. Fønss.
17. **Jacob Vilhelm Petersen**, en Son af Told- og Consumtionsklasserer M. C. Petersen i Assens.

III. Classe A.

1. * **Jens Lauritz Schou**, en Son af Fuldmægtig S. Schou i Nakskov.
2. **Just Adam Christian Tryde**, en Son af Urtekræmmer C. C. Tryde.
3. **Andreas Daniel Müller**, en Son af Stabslæge i Landstaten, Professor Dr. med. J. C. Müller, R. af D. og Dbm.
4. **Ove Hohlenberg**, en Son af afgangne Professor Dr. theol. M. H. Hohlenberg, R. af D.
5. **Frederik Peter Jacob Dahl**, Broder til Nr. 9 i VI. Classe.
6. **Louis Jacob Andreas Cantor Bergh**, en Son af Cand. philos. P. J. G. Bergh, Formand for Ligeberrlauget.
7. * **Christian Tycho Ludvig Bræstrup**, en Son af Conferentsraad, Politidirecteur C. J. C. Bræstrup, R. af D. og Dbm.
8. * **Octavius Frederik Vilhelm Nielsen**, en Son af afgangne Professor M. Nielsen, Bestyrer af Borgerdydkolen i København, R. af D. og Dbm.
9. * **Hjalmar Collin**, en Son af Kammerassessor M. G. B. Collin.
10. * **Harald Andreas Hansen**, en Son af Grosserer A. R. Hansen, R. af D.

11. Valdemar Oldenburg, en Søn af afgangne Pastor T. V. Oldenburg, Sognepræst til Sorterup og Ottestrup i Sjælland.
12. Emil Valdemar Løse, en Søn af afgangne Snedkermeester J. Løse.
13. Hans Ludvig Bagger, en Søn af afgangne Sognepræst til Linnaa og Dallerup i Aarhus Stift, C. K. Bagger; Pleieson af Professor S. C. Larsen, Over-chirurg ved almindeligt Hospital.
14. *Tycho Bræstrup, Broder til Nr 7 i samme Classe.
15. Johannes Jacob Prætorius, en Søn af afgangne Pastor J. J. Prætorius, Sognepræst til Tødsøe og Grælev i Aalborg Stift.
16. *Philip Vilhelm Napoleon Herz, en Søn af Bogtrykker og Redacteur S. Herz i Veile.
17. *Ludvig Georg Frederik Klubien, en Søn af Artillerie-Capitain B. B. P. v. Klubien. (Optagen den 1ste Juni 1847).

III. Classe B.

1. *Julius Georg Theodor Tøpfer, en Søn af Bagermester C. F. Tøpfer. (Optagen den 12te October 1847).
2. Thomas Herman Lange, Broder til Nr. 10 i IV. Classe B.
3. Frederik Vilhelm Wolfgang Topsøe, en Søn af Pastor J. F. Topsøe, Sognepræst i Hirschholm.
4. Peter August Damianus Steenfeldt, en Søn af Lieutenant J. E. Steenfeldt, Tegner ved Kongens zoologiske Samling.
5. Christian Andreas Ring, en Søn af kongelig Fuldmægtig L. Ring.
6. *Johan Lauritz Schou, en Søn af afgangne Brygger J. S. Schou.

7. *Hans Peter Johan Lyngbye, en Søn af afgangne Cand. philos. Stiftscantor H. P. J. Lyngbye paa Valløe.
8. *Christian Eskild Theodor Hansen, en Søn af Dr. med. C. P. M. Hansen, Medlem af det kongelige Sundhedscollegium.
9. August Leopold Fibiger, en Søn af Oberstlieutenant J. S. v. Fibiger, Commandeur for den kongelige Artilleriebrigades Stab, R. af D. og Dbm.
10. Johan Georg Frederik Ræder, en Søn af Major ved 10de Linie-Infanterie-Bataillon J. E. v. Ræder, R. af D.
11. *Valdemar Walterstorff, en Søn af Kammerherre G. C. Walterstorff, furnumerair Kømmereer ved Øresunds Toldkammer.
12. Johan Christian Theodor Beck, en Søn af afgangne Pastor D. C. Beck, Sognepræst til Ørslev i Sjælland.
13. *Andreas Busck, en Søn af Pastor G. Busck, Sognepræst til Brøndbyøster og Brøndbyvester i Sjælland.
14. Herman Louis Sibbern, en Søn af Etatsraad, Professor F. C. Sibbern, R. af D. og Dbm.
15. Ingvard Smidt Berthelsen, en Søn af Kammerprofessor, Fuldmægtig C. P. Berthelsen.
16. *Emil Hoppe, en Søn af Stadsphysicus, Professor Dr. med. B. A. Hoppe.

II. Classe.

1. *Johan Christian Møller, en Søn af Portrætmaler J. F. Møller.
2. Hans Frederik Christian Julius Lauritsen, en Søn af afgangne Urtekræmmer H. B. Lauritsen, Dbm.;

- Pleiesøn af Justitsraad C. Lund, Registrator under Rentekammeret.
3. Jacob Cecilius Peter Wilse, en Søn af Cancellieraad J. L. Wilse, forhen Fuldmægtig under det kongelige danske Cancellie.
 4. Carl Henrik Scharling, Broder til Nr. 17 i VI. Classe.
 5. Jacob Lobeck Julius Gylling, en Søn af const. Inspecteur ved det kongelige Frederiks Hospital J. Gylling.
 6. * Carl Georg Lange, en Søn af Dr. philos. F. D. Lange, forhen Rector ved Vordingborg lærde Skole.
 7. Emil Ferdinand Koch, en Søn af Skrädermester E. B. Koch.
 8. Vilhelm Lauritz Otto Thofte, en Søn af kongelig Underbogholder paa Vartpenge, Kammerassessor B. J. Thofte.
 9. Niels Christian Høyer, en Søn af afgangne Justitsraad N. C. Høyer, Comptoirchef under det kongelige Generalcommissariats-Collegium.
 10. Valdemar Frederik Andreas Berggreen, en Søn af Cand. philos. A. P. Berggreen, Organist ved Trinitatis Kirke og Syngelærer ved Metropolitanstolen.
 11. Christian Ferdinand Johnsen, Broder til Nr. 19 i V. Classe.
 12. Carl Johan Thielemann, en Søn af Bygningsconduiteur C. G. F. Thielemann.
 13. Johan Niels Martin Thorsøe, en Søn af Skomagermester J. J. Thorsøe.
 14. Sophus Frederik Georg Smith, Broder til Nr. 9 i V. Classe.

15. Andreas Esbensen, en Søn af Justitsraad F. A. Esbensen, Comptoirchef under det Kongelige Rentekammer.
16. Poul Holst Gjørup, en Søn af afgangne Particulier N. C. Gjørup.
17. Hans Matthias Wilder, en Søn af afgangne Grosserer H. Wilder.
18. Anders Peter Dons, en Søn af afgangne praktiserende Læge paa St. Thomas P. L. Dons.
19. Sophus Vilhelm Maximilian Schorn, en Søn af Cand. jur. Sproglærer P. T. Schorn.
20. Ernst Conrad Abildgaard Löffler, en Søn af Kammerraad E. R. Löffler, Hovedkasserer ved det Kongelige Theater.
21. Erik Ferdinand Esbildungsen, en Søn af Divisionsqvartermester i Sjætaten L. Esbildungsen.
22. Christian Valdemar Bendz, Broder til Nr. 14 i IV. Classe B.
23. Frederik Carl Gutfeld, en Søn af afgangne Toldkontrolleur P. Gutfeld i Vedbæk.
24. Knud Peter Lauritz Müllen, en Søn af Kammerraad H. R. Müllen, Underbogholder under den Kongelige Statsgjeldsdirection.
25. Carl Vipertus Guldbrand Magnus Lügau, en Søn af Kammerjunker F. G. v. Lügau, Premierlieutenant ved 5te Dragonregiment i Randers.
26. Jacob Ferdinand Møller, en Søn af Bogtrykker J. L. Møller.
27. Jacob Ludvig Peter Emil David Tetens, en Søn af afgangne Districtslæge i Skive F. B. Tetens.
28. Christian Eduard Sigersted, en Søn af Grossmedmester P. Sigersted.

29. Christian Valdemar Blichfeldt, en Søn af Assistent ved Kongens Fogeds Embete R. Blichfeldt.
30. Emil Alfred Jørgensen, Broder til Nr. 2 i IV. Classe B.

I. Classe.

1. * Christian Hansen Stremme, en Søn af Snedkermester J. Stremme.
2. * Hans Christian Krøyer, en Søn af Kjøbmand H. C. Krøyer i Maribo.
3. * Marius Jacob Teergaard Dinesen, en Søn af afgangne Justitsraad A. Dinesen til Kragerupgaard.
4. * Adolph Victor Freund, en Søn af afgangne Billedhugger, Professor H. Freund, R. af D.
5. * Fritz Sophus Schumacher, en Søn af Justitsraad, Toldinspekteur A. C. Schumacher, R. af D.
6. * Anders Sandøe Ørsted Jacobsen, en Søn af afgangne Justitsraad J. F. Jacobsen, Comptoirchef under det kongelige danske Cancellie.
7. * William Eduard Velschow, en Søn af afgangne Urtekræmmer C. F. Velschow.
8. * Ernst Peter Dieckmann, en Søn af Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magistrat, C. F. J. Dieckmann.
9. * Christian Iver Martensen, en Søn af Justitsraad G. J. Martensen, Comptoirchef under den kongelige Statsgeldsdirection.
10. * Conrad Martensen, Broder til Sidstnævnte.
11. * Ludvig Carl Anton Ferdinand Thosse, Broder til Nr. 8. i II. Classe.
12. * Mareo Andreas Ludvig Hertel, Broder til Nr. 11 i IV. Classe B.
13. * Christian Carl Christens, en Søn af Regimentschirurg F. C. C. Christens.

14. *Christian Eduard Theodor Bertelsen, en Søn af Forvalter ved Grevskabet Bregentved A. N. Bertelsen paa Statafgaard. (Optagen den 14de Januar 1847).
15. *Georg Sophus Wibe, en Søn af Justitsraad D. C. Wibe, Hovedmagasinsforvalter ved Holmen.
16. Adolph Fibiger, Broder til Nr. 9 i III. Classe B.
17. Jacob Viggo Emil Ebbesen, Broder til Nr. 13 i VI. Classe og Nr. 15 i V. Classe.

Anm. Det bemærkes, at Disciplene Scharling og Holstein af Ste Cl., af hvilke den forstørste ellers stadig har været Nr. 1, samt Blichfeldt og Jørgensen af 2den Cl. paa ovenstaende Fortegnelse ifølge den Grund hver paa sit Sted indtage de nederste Pladser, forbi saadan Plads ifølge Vedtagt anvises de Disciple, der, saaledes som det har været tilfældet med de her nævnte, formedelst længere nødvendig Fraværelse fra Undervisningen ej have funnet erholde nogen Hovedcharakteer for vedkommende Maaned.

Cærerpersonalet.

Afgang, Tilgang og Forfremmelse.

Under 18de Juli 1846 blev Adjunct Johannes Andreas Østermann, som i benævnte Egenstab havde været ansat ved denne Skole siden Året 1840, allernaadigst beskikket til Overlærer ved Frederiksborg lærde Skole.

Da Overlærer Jørgen Frederik Lund allerede i længere Tid, paa Grund af sin tiltagende Alder, havde ønsket at kunne trække sig tilbage fra sin Virksomhed som Skolemand, og derhos den kongelige Direction nu havde givet ham Til-

sagn om at ville andrage paa hans Afgang saaledes, at hans fulde Gage tilstodes ham i Pension, indgik han i Slutningen af August Maaned s. A. med allerunderdanigst Ansøgning om Entledigelse fra sit Embede. Samilige Skolens Lærere folste Trang til at vide den hæderlige, almeenagtede Medlærers Ansøgning anbefalet til Directionens fortrinlige Opmærksomhed, som ogsaa derefter til Kongens føregne Maade, og det behagede saaledes Hans Majestæt under 28de October næsteften allernaadigst at bevilge Overlærer Lund den ansøgte Entledigelse under de ovenfor anførte Bilkaar, samt endvidere at forunde ham Titel af Professor.

Candidat Peter Theodor Schorn, der siden Året 1836 havde undervist i Skolen som Timelærer i Thidst, maatte ved Udgangen af forrige Skoleaar træde ud af sin hidtilværende Forbindelse med Skolen. Ligesom nemlig alle rede tidligere, efter hvad i Skoleefterr. for 1846 S. 21—22 er forklaret, det Adjunct Holbech paaliggende Timeantal havde maattet suppleres derved, at Hr. Schorn til ham afgav en Deel af sin Underviisning, saaledes blev det med indeværende Skoleaars Begyndelse omfider nødvendigt, at bemeldte Underviisning, forsaavidt den endnu besørgedes af sidstnævnte Lærer, aldeles overgaves til Adjunct Holbech, der nu, efterat den ham hidtil overdragne latinse Underviisning i 2den Classe ifolge Skolereformen var bortfalden, atter paa denne Maade maatte som fast Lærer have Erstatning for den saaledes bevirke Formindskelse i hans Timeantal.

I Anledning af den ved Overlærer Ostermanns Forslyttelse indtrufne Vacance blev Cand. philol. Carl Berg ved Directionens Strivelse af 22de August 1846 constitueret til Lærer ved Skolen, fra 1ste September næsteften at regne.

Da Skolens Inspector, Cand. philos. Conrad Peter Julius Krebs, allerede i en Række af Aar havde, ved Siden af sin Bestilling som saadan, deltaget i Undervisningen som Timelærer, saaledes at der endog ved dette Skoleaars Begyndelse, ifølge Directionens Approbation, overdroges ham et Antal af 24 ugentlige Undervisningstimer, fandtes der Anledning til at indstille til Directionen, at der tillige maatte udvirkes Hr. Krebs fast Ansættelse ved Skolen som Adjunct, i hvilken Egenstab, forenet med hans Stilling som Inspector, han derefter, paa Directionens derom nedlagte Forestilling, allernaadigst blev beskifket under 13de November 1846.

Efterat Cand. polytechn. Carl Ludvig Petersen siden 30te August 1845 havde været ansat her som Lærer i Naturlære, blev han ved Directionens Skrivelse af 21de November 1846 constitueret til Lærer ved Skolen, saaledes at der nu tillige overdroges ham den ved Professor Lunds Entledigelse vacante Undervisning i Mathematik.

Sidstnævnte Entledigelse, ved hvilken desuden en af Skolens Overlærer-Embeder blev ledigt, medførte endvidere, at Adjunct Johan Christian Espersen under 17de December 1846 allernaadigst beskiftedes til Overlærer ved Skolen.

Constitueret Lærer Carl Berg blev i Aaret 1832 dismitteret fra Golding lærde Skole og erholdt til Gramen Artium Laudabilis. Aaret efter underkastede han sig anden Gramen med Udmærkelse. Fra 1833—1836 studerede han udelukkende Philologi. Da han i Midten af 1836 blev Lærer i Mathematik ved det v. Westenske Institut, blev hans Interesse herved vendt noget bort fra Sprogstudiet; og et Bekjendtskab, han noget efter den Tid gjorde, gav ham Lyst til med alle sine Kræfter at kaste sig paa Philosophien, der i For-

bindelse med Mathematiken nu optog hans meste Tid indtil 1840, i hvilket Åar han blev ansat som Lærer ved Vordingborg Lærde Skole. Ved et befrugtende Samliv der med Dr. Lange vandt Sprogstudiet for ham en ny Interesse. Da imidlertid hans Lærerpost ved denne Skole nødte ham til at bestæftige sig ogsaa med en Deel andre Fag end Sprogene, og det desuden af Familiehensyn var ham magtpaalliggende at komme til København, opgav han sin Lærerpost ved hemeldte Skole og tog igjen ind til Hovedstaden. Nogen Tid efter blev han ansat som Lærer i Græsk ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn, da Mag. Povelsen kom til Sorø, og et Årstid efter, ved Mag. Tregders Ansættelse som Lector, overtog han ogsaa Græsken i det v. Westenske Institut; ligesom han noget iforveien havde underkastet sig den philologiske Examen. I forrige Åars August Maaned blev han Lærer ved Metropolitanskolen. Hele hans Arbeidskraft har fra 1842 især været anvendt paa Studiet af det græske Sprog, fornemmelig i grammatiske Henseende, og han har forsøgt at nedlægge Resultaterne af sin Erfaring som methodisk Sprog-lerer i Læse- og Lærebøger denne Disciplin betreffende.*)

*) De herhen hørende smaa Arbeider ere: Schema til den græske Formlære; græsk Læsebeg for de første Begyndere; græsk Læsebog for andet Åars Cursus; Syntaktisk Exempelsamling af den attiske Prosa; nogle Stykker af Ikladen og Odysseen tilligemed en kortfattet Metrik; udvalgte attiske Taler, 2 Bind; Opgaver til at oversætte fra Danck til Græsk efter Madvigs græske Ordforsningslære, 1ste Deel. Desuden har han skrevet adskillige litteraire Anmeldelser v. s. v.

Underviisningen.

- I. Fortsat Udførelse af den provvisoriske Plan.
- II. Fag- og Timefordeling. III. Lære- og Læsebøger. IV. De læste Pens.

I. Det er allerede i Forerindringen til det ifjor herfra udgivne Forsøg til en Underviisningsplan blevet bemærket, at Skolen maatte vente at funne oprette sin Afgangsclasse med 1ste September 1847. Denne Forventning vil det nu ogsaa blive muligt at realisere til den anførte Tid, saaledes at i Forbindelse hermed den fuldstændige Afgangsexamens første Deel vil kunne afholdes i indeværende Åar, anden Deel i næstkomende Åar 1848, om end vistnok endnu med en og anden Lempelse efter Omstændigheder, hvis Indflydelse i Fremtiden vil blive høvet, deels ved Tilveiebringelsen af enkelte endnu savnede Betingelser, deels, som det tør formodes, ved enkelte modificerede Bestemmelser. — Hvorledes og gennem hvilke successive Forandringer Underviisningen siden Reformens Begyndelse har arbeidet sig frem til sit nuværende Standpunkt, er for hvert Åar især fortelig blevet angivet i vedkommende Åars-Beretning; men det vil være bequemmere for Læserne af disse Meddelelser at finde de saaledes adspredte Data samlede her under eet Overblik, hvilket jeg lettest vil kunne give ved dertil at benytte efterstaende Indberetning og Indstilling til Directionen af 15de Mai 1847:

„Ifølge den provvisoriske Plan for de udvidede lærbe Skoler af 25de Juli 1845, § 18. 4., vil det, med Hensyn til den sammesteds forestrevne og af vedkommende Skoler derefter iværksatte successive Tilnærmlse til Planens Bestemmelser, af den Kongelige Direction være at afgjøre, naar Forandringen i Underviisningen er saavist gjennemført, at Disciplene ved Udgangen af 6te Classe kunne antages modne til,

efter at have underkastet sig den anordnede Afgangseramens første Deel, at oprykke i 7de Classe, for der at forberede sig til sammes anden Deel.

I denne Anledning tillader jeg mig nu for Metropolitan-skolens Vedkommende at afgive til den Kongelige Direction følgende Indberetning om Underviisningens Fremme mod det ansørte Maal:

Allerede i Skoleaaret 1844—1845, da den af Directionen under 20de Juli 1844 approberede interimistiske Plan var lagt til Grund for Underviisningen, blev Udførelsen af den senere udfærdigede provisoriske Anordning forberedet ved efter Omstændighederne at optage i Skoleplanen enkelte af de Bestemmelser, der vare erkendte som væsentlig henhørende til Reformen, navnlig derved, at et Classe-system af 5 eetaarige og 1 toaarig Classe indførtes; at Underviisningen i Dansk og Thysk, som den, der skulle tjene til Grundlag for den grammaticaliske Dannelse, blev i de tvende nederste Classer aflagt med et større Antal Timer end forhen; at Underviisningen i Græsk og Fransk, istedsfor, som forhen, at begynde respective i 2den og 1ste Classe, nu først, men med et noget forsøgt Limetal, indtraadte i respective 3die og 2den Classe; endeligen at Naturhistorie, der indtil den Tid havde været indskrænket til de 3 nederste Classer, nu tillige opstoges som Lærefag i 4de og 5te Classe.

I Skoleaaret 1845—1846 fortsættes den saaledes begyndte Tilnærmedse til den imidlertid udkomne provisoriske Plans Bestemmelser saavel i udvidende som i indskrænkende Retning. Saaledes blev der tillagt saavel den danske Underviisning i 2den Classe som den thyske Underviisning baade i 1ste og 2den Classe det endnu mere forsøgede og nu definitivt bestaaende Antal af respective 4, 5 og 4 ugentlige Timer; endvidere førtes den naturhistoriske Underviisning frem til 6te Classes nederste Afdeling, og Naturlære indtraable for første Gang som Læregjenstand i samme Afdeling af den nævnte Classe. Derimod bortfalst af 1ste Classe den latinse, af 5te Classe den hebraiske Underviisning, ligesom ogsaa Engelsk, der senest havde været optaget i 5te og 6te Classe, aldeles udgik som Disciplin af Skolens Cursus.

Endeligen er i indeværende Skoleaar Latin bortfalben af 2den, og Græsk af 3die Classe, hvorimod Underviisningen baade i Naturhistorie og Naturlære er udvidet til 6te Classes øverste Afdeling; og

saaledes ville deels med dette Skoleaars Udløb samtlige Discipliner, forfaavd Skolecurset fra 1ste til 6te Classe incl. angaaer, være ført igjennem indtil det Stadium, som for enhver af samme er betegnet ved den provisoriske Plan, deels med næste Skoleaars Begyndelse de tvende Læresag, Latin og Græs, for første Gang indtræde som begyndende Discipliner i de Glasser, der i bemeldte Plan ere foreskrevne at skulle være Udgangspunktet for Undervisningen i ethvert af disse Sprog.

Paa Grund heraf, og da det overhovedet maa antages, at de Disciple af 6te Classes øverste Afdeling, som tilbørligen have benyttet Skolens Beleddning, ville, efter det snart tilendebragte toaarige Cursus i denne Classe, være møgne til at fortsætte og fuldende Skoleundervisningen paa det ved Reformplanen anordnede høieste og sidste Stadium, tillader jeg mig nu underdanigst at indfille, at den i de tvende sidstforløbne Skoleaar stedfundne ufuldstændige Afgangseramen, paa hvilken derhos vedkommende Disciples Undervisning i dette Skoleaar heller ikke har været beregnet, herefter maa ophøre, saaledes at, overensstemmende med den provisoriske Plan § 14, den fuldstændige Afgangseramens første Deel afholdes første Gang i næstkomende September Maaned, og at til samme Tid i næste Åar anden Deel af bemeldte Gramen afholdes efter Udgangen af 7de Classe, der saaledes med 1ste September d. A. maatte oprettes.

Det vil imidlertid af hvad jeg i Forening med Rectorerne ved Odense Kathedralskole og Kolding Lærde Skole har indberettet og indfillet til den kongelige Direction i Skrivelse af 7de d. M. være Directionen bekjendt, at det endnu, hvad navnlig den nærmeste Afgangseramens tvende Dele angaaer, maa være Skolen magtpaaliggende i Henseende til enkelte Punkter at vide sig indrommet en saadan Eftergivelse i de ellers anordnede Forbringer, som det i Motiverne til den provisoriske Plan er antydet at ville i Begyndelsen kunne tilstaaes. Jeg tillader mig derfor i Forbindelse med min ovenanførte almindeligere Indfiling farvfilt at andrage paa med Hensyn til den nævnte Afgangseramens første Deel, at den i tydse Stil foreskrevne Prøve enten maatte ombyttes med en mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydse af et ikke forhen læst lettere Sted, eller, saafremt den skulde beholdes som skriftlig Prøve, foretages efter en let Opgave, samt at i

Naturhistorie, overensstemmende med hvad i ovennævnte Skrivelse er bemærket, Prøven i Mineralogie maatte bortfalde, og i øvrigt Fordringerne til den naturhistoriske Prøve lempes efter Hensynet til, at de Disciple, som dengang indstille sig til Afgangseramen, ikke gjennem tvene Glasser i 3 Åar have nydt regelmæssig og sammenhængende Undervisning i dette Læresag, saaledes at af Zoologien Beendhyrene kun ere gjennemgaaede i en almindelig Oversigt med Tilførselsfættelse af Slægter og Arter, og at den specielle Botanik blot er medtaget cursiv, medens derimod Plantogeographien fortinævnis er blevet bearbeidet. I Henseende til anden Deel af den nærmest forestaaende Afgangseramen skulde jeg, ligeledes i Henshold til de i den ommeldte Skrivelse af 7de d. M. afgivne Oplysninger, tillade mig at indstille, at ved Prøven i Naturlære Optiken maatte bortfalde, samt at der ved Prøven i Astronomie maatte, saafremt intet andet paa Skolernes føregne Tavv beregnet Compendium betimeligen kan ventes udført, tages Hensyn til det Standpunkt, til hvilket Disciplene ville kunne føres i denne Vidensstab ved den midlertidige Assbenyttelse af den i tidnuævnte Skrivelse foreslaaede Lærebog i mathematis Geographie."

Af ovenstaaende Indstilling, hvis samtlige Punkter blev approberede af Directionen ved Skrivelse af 5te Juni næstefter*), vil det erfares, at allerede noget forhen — under 7de Mai — Rectorerne ved de tre udvidede Skoler havde foretaget en almindeligere fælles Indstilling fornemmelig angaaende de ovenfor antydede Lempelser, der maatte ansees fornødne i Henseende til den nærmest forestaaende fuldstændige Afgangsexamen. Da denne Skrivelse, som et motiveret Andragende, hener til at afgive Oplysning om Undervisningens nærværende Stilling i Forhold til bemeldte Examen og derhos berører endnu et Par andre til Directions Resolution indstillede Punkter, har jeg anset det for rigtigt her at meddele samme:

*) I Henseende til hvad der var andraget angaaende Prøven i thdft Stil bestemte Directionen sig for det første af de anførte Alternativer.

„Efter foregaaende fælles Overveielse tillade vi os at henlede den kongelige Directions Æmærksomhed paa følgende Punkter i den provisoriske Underviisningsplan af 25de Juli 1845, angaaende hvilke vi anseer det fornødent at erholde nærmere Bestemmelser:

1. Vi antage, at det vel er muligt at meddele Underviisningen i Naturlære i alt Væsentligt overensstemmende med de i den provisoriske Underviisningsplans Motiver opstillede Forderinger; dog er det under de nærværende Forhold, saalænge i flere Dele af Naturlæren ingen trykt Lærebog haves, tvivlsomt, om Optiken kan optages med. Vi andrage derfor paa Directionens Resolution for, at Prøve i denne Deel af Naturlæren, hvis det bliver fornødent, i ethvert tilfælde ved den nærmest forestaende Afgangseramen, og maa ikke fremdeles, saalænge ovennevnte Savn finder Sted, maa bortfalde ved Afgangseramen. Saalænge trykte Lærebøger ikke haves i flere Dele af Naturlæren, ville Lærerne være nødte til at dictere Paragrapher, og vi maae derfor for nærværende Tid andrage paa, at de bemyndiges til saalænge at bruge denne Fremgangsmaade. Men da vi ere enige i med Directionen at anse Dictering ved Underviisningen i Skolen for skadelig, maae vi betragte det som nødvendigt, at saadan Fremgangsmaade, navnlig i Tag, som ere Rector i Almindelighed mere fremmede, snarest muligt maa ses ges haaret derved, at der foranstaltes trykte Lærebøger udgivne.

Som et Middel til at fremme dette Diereed anseer vi det for nødvendigt, at vedkommende Lærere ved de os betroede Skoler ved en pecuniair Understøttelse fra Directionens Side sættes i stand til i den nærmest forestaende Sommerferie at conferere med hinanden for nærmere at overveie, i hvilket Omfang og paa hvilken Maade Underviisningen i de paagjeldende Dele af Naturlæren bedst maatte lade sig meddele, samt, om muligt, at forberede Udgivelsen enten af en Lærebog i samme, eller dog af et fortære trykt Hjælpemiddel, som indtil videre kunde træde istedetfor en saadan.*)

*) Medens nærværende Esterretninger assattes er udkommen: „Chemisk Physik til Brug ved Skoleunderviisningen ved G. Silfverberg“, hvorved mulig et Savn i denne Henseende vil funne afhjælpes.

funne nýde Underviisning deri i Forbindelse med Glassens ældre Disciple.

Hvad de øvrige Fag angaaer, har ingen Forandring i Henseende til Fordelingen paa Lærerne været fornøden, med Undtagelse af, at Professor Lund, som døverende Lærer i Mathematik, maaatte, for ikke at erholsde det større Aantal end 24 Timer, som nu vilde falde paa Underviisningen i Matematik og Regning fra 6te til 2den Classe, afgive de 4 Timer, der ere anviste til Regning i sidstnævnte Classe, hvilke saaledes bleve overdragne til Candidat Berg.

Heraf fremgaaer følgende Oversigt over Underviisningens Fordeling paa Skolens nuværende Lærerpersonale, med Vedspiel af enhver Lærers ugentlige Timeantal:

Rector: Latin i 6te Cl., Græsk i 5te Cl.	15	Timer,
Overlærer Birch: Græsk i 6te Cl., Latin i 5te Cl., Dansk i 4de Cl. A og B.....	19	—
Overlærer Espersen: Historie i 6te Cl., 5te Cl., 4de Cl. A og B, Græsk i 4de Cl. A og B	22	—
Adjunct Jensen: Religion i alle Classer, Reg- ning i 1ste Cl.	22	—
Adjunct Holbech: Tydsk i de 5 øverste Classer, Dansk i 2den Cl.	22	—
Adjunct, Inspector Brebs: Hebraisk i 6te Cl., Latin i 4de Cl. A og B.....	24	—
Adjunct Lundahl: Dansk i 6te Cl., 5te Cl., 3die Cl. A og B, 1ste Cl., Tydsk i 1ste Cl.	21	—
Adjunct Sorterup: Historie i 3die Cl. A og B, 2den Cl. og 1ste Cl., Geographie i alle Classer	24	—
Constitueret Lærer Candidat Berg: Latin i 3die Cl. A og B, Regning i 2den Cl.	22	—

Constitueret Lærer Candidat Petersen: Mathe-	
matif i 6te Cl., 5te Cl., 4de Cl. A og B,	
3die Cl. A og B, Naturlære i 6te Cl.	26 Timer.
Timelærer Professor Borring: Fransk i de 5	
overste Classer.....	20 —
Timelærer Bataillonschirurg Petit: Naturhistorie	
i alle Classer	18 —
Timelærer Copist Kruse: Kalligraphie i 4de Cl.	
A og B, 3die Cl. A og B, 2den Cl. og	
1ste Cl.	13 —
Timelærer Arkitekt Rosenberg: Tegning i 3die	
Cl. A og B, 2den Cl. og 1ste Cl.	6 —
Organist Berggreen: Sang	5 —
Commandeersergeant Meier med Assisterter: Gym-	
nastik og Svømning	4 (6*) —

Den af Directionen under 25de August s. A. approbe-rede Lectionstabel for dette Skoleaar tilligemed et Tal-Schema findes i Bilag II og III.

*) Da Directeuren for Gymnasien havde henlebet Directionens Opmærksomhed paa, at den efter de senest foretagne Forandringer til Svømmeundervisningen ved de lærde Skoler ansatte Tid var for fort til at Diemebet med samme tilbørligen funde opnaaes, idet Halvdelen af Juli Maaned nu anvendes til Skolernes Hoved-examen og hele August Maaned til Sommerferie, har Directionen, overensstemmende med mit derved foranledigede Forslag, under 15de Juni d. A. bifaldet, at i indeværende Sommer og for Frem-tiden hvert af de 2 Svømme-partier, paa hvilke Disciplene ere fordeleste, erhølde 1 Time til om Ugen foruden de 2 Timer, de allerede have haft til bemeldte Undervisning.

III. Efterat det havde været Gjenstand for Overveielse mellem Skolens Lærere, hvorvidt Underviisningens Farv i Dieblifiket maatte fordré, at enten i nogen Disciplin de hidtil brugte Lære- eller Lærebøger blevne afsløste af andre, eller nye Lærebøger i et enkelt Fag blevne indførte ved Siden af dem, som i samme Fag allerede benyttedes, blev der for Skole-aarets Begyndelse andraget paa, 1. at **Hjorts „Borneven“** maatte ved den danske Underviisning i 1ste og 2den Classe træde istedetsfor den hidtil brugte Lærebog af Molbeck; 2. at **Bojesens „Kort Begreb af den danske Sproglære“** maatte, istedetsfor den hidtil brugte „Indledning til den danske Sproglære“ af Oppermann lægges til Grund ved Underviisningen i de 3 nederste Classer; 3. at **Tregders „Haandbog i den græske og latiniske Litteraturhistorie“** maatte indføres til forneden Afbenyttelse ved Underviisningen i Græsk og Latin i 5te og 6te Classe; 4. at det maatte overlades til nærmere Overenskomst mellem Rector og vedkommende Lærer at vælge til Brug ved den græske Underviisning i 5te Classe en passende Chrestomathie; 5. at der ved Underviisningen i Tydsk i 2den, 3die og 4de Classe maatte indføres den for enhver af disse Classer passende Deel af Jürs's og Rungs „Materialier til Brug ved Oversættelse fra Dansk til Tydsk“, af hvilken Haandbeg hidtil 1ste Deel var udkommen; 6. at ved den historiske Underviisning Bohrs „Lærebog i Middelalderens Historie til Brug for Skolernes Mellemklasser“ maatte i 3die Classe benyttes ved Siden af den allerede indførte Rosods „Fragmentariske Fremstilling af Historiens vigtigste Begivenheder“, og at i 6te Classe tillige Estrups „Lærebog i den almindelige Verdenshistorie“ maatte benyttes; 7. at i 1ste og 2den Classe Ingerslevs „Korte Lærebog i Geographien“ maatte træde istedetsfor den hidtil benyttede Rosods „Geographie for Begyndere“; 8. at i de matematiske Disci-

plerne; istedetfor de hidtil brugte Lærebøger af Fallesen og Ursin, Jürgensens „Elementair Arithmetik og Algebra“ maatte lægges til Grund for Undervisningen i Arithmetik i vedkommende Classer, og Oppermanns „Elementair Plan-geometrie“ benytties i 4de og 5te, og senere i 6te og 7de Classe, samt at Bergs „Stereometrie og Plantrigonometrie“ maatte benytties ved Undervisningen i 6te, og senere i 7de Classe. — Paa disse Indstillinger modtages Directionens Approbation af 25de August f. A.

IV. De i dette Skoleaar gjennemgaaede Pensa og Øvelser ere:

Dansk. I. Classe: Hjorts Børneven S. 80—372 (i 4de Udgave) oplæst og analyseret. Bojesens „Kort Begreb af den danske Sproglære“ gjennemlæst og repeteret med Forbigaaelse af enkelte Regler og Anmærkninger. Af Krossings poetiske Lærebog ere enkelte Digte lært udenad. I 2 Timer om Ugen er der skrevet Stiil paa Skolen, afverlende Dictat, smaae Fortellinger og Øvelse i at danne Exemplar til grammaticalske Regler. — II. Classe: Molbechs Lærebog fra S. 153 til Bogens Slutning oplæst og analyseret; hele Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ paa enkelte Anmærkninger nær. I 2 Timer om Ugen er der skrevet Stiil paa Skolen, afverlende Dictat, Fortelling, Øvelser, hvarende til et i Grammatiken læst Pensum, eller efter Borgens Veiledning. Digte ere oplæste og lært udenad efter Krossings poetiske Lærebog. — III. Classe: Holsts prosaistiske og poetiske Lærebog er benyttet til Læseøvelser og sproglig Analyse; enkelte Stykker af den sidste ere lært udenad. Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ læst og repeteret. Den ene af de ugentlige Timer benyttet til Gjennemgang af en rettet Stiil og Begyndelsen af en ny,

som er streven færdig hjemme. — IV. Classe: Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“; Holsts prosaistiske Læsebog S. 1—115; den poetiske Læsebog S. 1—201; Øvelser derved anstillede deels i sproglig Analyse, deels i Forklaring og Udvikling af Indholdet; enkelte større Digterværker forelæste og forklarede. 2 Stile om Maanedens udarbeidede hjemme og gjennemgaaede paa Skolen. — V. Classe: Den ene af de ugentlige Timer benyttet til Læsning af Holsts poetiske Læsebog, hvortil er knyttet sproglig og æstetisk Betragtning af det Læste (forfra til Steen Blicher); den anden er benyttet til deri at gjennemgaae den i Ugens Lyb skrevne og rettede Stil saavel for Classen i Almindelighed som for den Enkelte, samt til at sætte en ny Opgave for. — VI. Classe: Thortsens Litteraturhistorie fra S. 102 til Enden er gjennemgaaet og gjennemexamineret, samt Udsigt over de nusevende Digttere meddeelt i Foredrag; enkelte især af Heibergs Digterværker ere gjorte til Gjenstand for noiere Betragtning. Mundtlige Foredrag ere holdte af Disciplene deels over opgivne, deels over selvvalgte Themaer. Udarbeidesser ere skrevne i Regelen 2 Gange om Maanedens, afverlende over Opgaver af almindeligt Indhold eller hentede fra Historien, Religionslæren eller den classiske Oldtidskundskab.

Tydsk. I. Classe: Af Riises mindre tydsk Læsebog er læst og repeteret S. 22—165, hvortil er knyttet Indøvelse af den almindelige Sætningslære samt af den regelmæssige Formlære, af hvilken et Skelet er dicteret. I en af de ugentlige Timer er skrevet afverlende Dictat og Oversættelse fra Dansk til Tydsk af meget lette og korte Sætninger. — II. Classe: Riises tydsk Læsebog for Begyndelsesklasserne S. 69—180. Ester Jürs's og Rungs Materialier som Oversættelse fra Dansk til Tydsk S. 1—40. Hele Boningslæren af Meyers Grammatik. Skriftlig Stil eller Dictat i det

Mindste een Gang om Ugen. — III. Classe A og B: Hjorts Læsebog: „Kozebues Reise um die Welt“ S. 21—74. Som Oversættelse fra Dansk til Tysk efter Wolles Materialier S. 18—37 og S. 53—64. Efter Meyers Grammatik Formlæren repeiteret, Syntaren efter Udvalg. En skriftlig Stil hver anden Uge. IV. Classe A og B: Hjorts Læsebog: „Reise über Holland nach London“ S. 185—194; af „Sieben Gemälde aus der Geschichte der spanischen Niederlande“ S. 412—450; „Fragment aus meinen Knabenjahren“ S. 558—571. Som Oversættelse fra Dansk til Tysk efter Bresemann S. 1—52. 2 à 3 skriftlige Stile om Maanedens. — V. Classe: Hjorts Læsebog: „die Römer des neunzehnten Jahrhunderts“ S. 292—321; endvidere poetiske Stykker fra S. 549—605. Som Oversættelse fra Dansk til Tysk er læst efter Bresemann S. 1—52. Hele Meyers Grammatik med enkelte dicterede Tillæg. 2 à 3 skriftlige Stile om Maanedens. — VI. Classe: Af Schiller: „Ueber Völkerwanderung, Kreuzzüge und Mittelalter“; „Uebersicht des Zustandes von Europa zur Zeit des ersten Kreuzzugs“; „Ueber die tragische Kunst“; af Goethe: „Hermann und Dorothea“. Som Oversættelse fra Dansk til Tysk er læst efter Høsts danske Læsebog: „Sundet i Frostweir“, „Kaninen“, „Graveren i Gølln“, „Thorvaldsen“, „Bagdads Caravanserai“, „Ulven“. I Regelen en skriftlig Stil hver Uge.

Fransk. II. Classe: Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 74—128, i Alt 54 Sider. Borrings Grammaire française à l'usage des Danois: Formlæren indtil de uregelmæssige Verber. — III. Classe: Samme Læsebog: S. 150—250, i Alt 100 Sider. Grammatik: Formlæren. — IV. Classe: Borrings Etudes littéraires: S. 1—62 og S. 167—187, i Alt 81 Sider. Grammatik: Repetition af

Formlæren, og af Syntaxis de tredje Afsnit om Ordenes Overensstemmelse og Styrelse. Oversættelse af Dansk til Franskt er begyndt i denne Classe med Stykkerne af Borrings Stiløvelser om Substantivernes og Adjektivernes Overensstemmelse, hvilke Stykker ere oversatte mundtligt. — V. Classe: Borrings Etudes littéraires: S. 1—62 og S. 227—252, i Alt 87 Sider. Grammatik: Repetition af Formlæren og de tredje i forrige Classe gjennemgaaede Afsnit af Syntaxis; endvidere Læren om Ordsfolgen og de vigtigste Stykker om Taledelenes Ejendommeligheder. Til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Franskt ere Stykker af Borrings Stiløvelser, henhørende til Syntaxis, oversatte deels mundtligt deels skriftligt. Disciplene ere i denne Classe blevne øvede i at benytte det fremmede Sprog til mundtligt at giøre Nedre for det Gjennemgaaede af Sprøglæren. — VI. Classe: Statistik Læsning af Borrings Etudes littéraires: S. 1—70 og S. 154—215, i Alt 130 Sider. Cursorisk Oversættelse fra Franskt af le Musée français, omrent 150 Sider af den nyeste Litteratur. Grammatik: Repetition af Formlæren og Syntaxis. Som Oversættelse fra Dansk til Franskt er gennemgaaet, deels mundtligt, deels skriftligt, flere af de i Stiløvelserne indeholdte Historier og Breve. Disciplene ere under hele Undervisningen i denne Classe stadigen blevne øvede i at udtrykke sig paa Franskt.

Latin. III. Classe A og B: V. A. Borgens Lærebog fra 3de til 5te Afsnit, samt af det nye Tillæg de første 50 Stykker (dog III. Cl. B 10 Stykker farre). Af Madvigs Sprøglære er hele Boeningslæren og Syntaxen indtil Cap. 7 læst og repeteret. — IV. Classe A og B: *Cæsar's comment. de bello Gallico lib. I—III; Ciceronis oratio in Catilinam I; Feldbausch's Chrestomathia Oridiana Nr. II, III, IV, V, VI*, tilsammen 590 Vers. Af Madvigs Sprøglære er

den for denne Classe bestemte Deel læst; Stiiløvelser, saavel skriftlige som mundtlige, ere foretagne, ligesom den i Undervisningsplanen for den latinfe Undervisning i denne Classe foreskrevne Methode efter Omstændighederne i det Hele er fulgt. — V. Classe: *Cæsar is commentt. de bello Gall.* lib. I—III (cursoris); *Sallustii Catilina*; *Ciceronis orat. pro S. Roscio Amerino*; af Feldbausch's *Chrestomathia Ordinaria* Stykkerne I—V, samt VII. Madvigs Sproglære. 2 Stile ugentlig, den ene udarbeidet hjemme, den anden paa Skolen; een Gang ugentlig mundtlig Stiiløvelse; af og til en Version. — VI. Classe: *Ciceronis orationes pro Milone et pro Ligario*; *eiusd. de officiis libri I & II*; *Virgilii Aeneid. libri III & IV*. Af Madvigs Sproglære er Ordføningsslæren læst lectivis forfra til ind i Læren om Conjunctiv; men iovrigt er Grammatiken i det Hele stædig indøvet under Forfatterlæsningen, ved hvilken tillige Bojesens Antiquiteter, Moriz's Mythologie og Tregders Litteraturhistorie ere benyttede. Stiil 2 Gange om Ugen; af og til en Version.

Græsk. IV. Classe A og B: Af Tregders græske Formlære det Vigtigste af Lydlæren og Bviningslæren i den almindelige Dialekt. Af Langes Materialier 1ste Cursus; af 2det Cursus 1ste Afsnit og 3die Afsnits 1ste Stykke. — V. Classe: *Xenophont. Anabas.* lib. I; *Homeri Odyss.* lib. VIII. Tregders Formlære er gjennemgaaet, og under Læsningen af Forfatterne tillige de vigtigste syntaktiske Phænomener oplyste ved Henviisning til Madvigs Ordføningsslære. Nogle faa Øvelser i Nedskrivning efter Dictat ere i Slutningen af Skoleaaret foretagne. — VI. Classe: *Xenophont. Memor. Socr.* lib. I & II; *Herodoti histor.* lib. II c. 1—120; *Homeri Odyss.* lib. V—VIII. Tregders Formlære; Madvigs Ordføningsslære.

Hebraisk. VI. Classes nederste Afdeling: Genesis capp. I—X; Formlæren af Whittes Grammatik. — VI. Classes øverste Afdeling: Genesis cap. XXIV ad finem; Whittes Grammatik.

Religion. I. Classe: Hele Herslebs mindre Bibelhistorie tilligemed et Udtog af den bibelske Geographie; Jen-sens samlede Bibelsprog og nogle udvalgte Psalmer af Hjorts Psalmebog. — II. Classe: Valles Lærebog Capp. 1, 2, 8 og 6; af Herslebs større Bibelhistorie er læst Oversigt over det gamle Testamentes Boger, og af disse specielle Indhold fra Skabelsens Historie til 4de Periode. Af Bibelen selv ere nogle Capitler i 2den og 3die Mosebog gjennemlæste til at belyse den mosaiske Lovgivning. — III. Classe A. og B.: Valles Lærebog Capp. 3, 4, 5 og 7; Herslebs Bibelhistorie fra Kongernes Historie til Jerusalems Ædeliggelse. I Bibelen selv ere nogle Capitler læste af 1ste og 2den Samuels Bog til at belyse Davids Historie. — IV. Classe A. og B.: Af Krog Meyers Lærebog de 45 første Paragrapher; af Herslebs Bibelhistorie Oversigt over det nye Testamentes Skrifter og af de evangeliske Bereininger fra Christi Fødsel til hans Fremtræden i Jerusalem ved den anden Paaskefest. Af Bibelen selv er læst de 8 første Capitler af Johannes's Evangelium. — V. Classe: Af samme Lærebog er læst Affnittet om Menneskets Natur, Udødelighed, Bestemmelse og Pligter; af Herslebs Bibelhistorie fra Jesu Opræden i Jerusalem ved den anden Paaskefest til Slutningen af Apostlenes Gjerninger. I Bibelen selv er af Lucas's Evangelium læst fra Cap. 6 til Cap 13. — VI. Classe: Af samme Lærebog er den første Halvdeel (fra § 1 til § 109) læst med samtige Disciple, og desuden med de Eldre i Classen den sidste Halvdeel repeteret; hele Herslebs Bibelhistorie er gjennemgaaet, og af Bibelen selv i Grundspro-

get er den sidste Halvdeel af Matthæi Evangelium blevet læst. Af Balkars Kirkehistorie er læst til Reformationen.

Historie. I. Classe: En Oversigt over alle Hovedbegivenhederne i Fædrelandets Historie, hvorved fornemmelig Rosfods Udtog af deune er lagt til Grund. — II. Classe: Hele den gamle Historie efter Bohrs Lærebog. — III. Classe A. og B.: Middelalderens Historie efter Bohrs Lærebog; Rosfods fragmentariske Historie fra Reformationen til Revolutionen i Frankrig. — IV. Classe A. og B.: Hele Oldtidens Historie i Sammenhæng. Langbergs gamle Historie er lagt til Grund. — V. Classe: Foreløbig Introduction i Verdenshistorien fra Oldtidens Ophør indtil den revolutionaire Tidsalder. Folgende Folks og Staters Historie i samme Tidssrum: Frankrig, England, Tyskland (Hessen, Ungarn, Bohmen, Brandenburg og Preussen), Italien, Spanien, Portugal, Nederlandene, det græske Keiserdomme, Araberne og de andre Muhamedanske Folk (Øsmanniske Tyrkiet). Rosfods Udtog af Verdenshistorien er benyttet som Haandbog. — VI. Classe: Repetition af de i 4de og 5te Classe gjennemgaaede Curser i det ovenfor antydede Omfang. Rosfods Udtog af Verdenshistorien er benyttet som Haandbog. Den historiske Undervisningsplan er noicagtig fulgt for de sidstnævnte tre Classers Bedkommende.

Geographie. I. Classe: En almindelig Udsigt over alle Haver, større Bugter, Fjordbjerger, Bjerger, Indsøer og Floder paa Jordens Overflade, og, efter Ingerslevs forte Geographie, Europa. — II. Classe: Hele sidstnævnte Lærebog i Geographien. — III. Classe A. og B.: Ingerslevs større Haandbog: forfra til Italien. — IV. Classe A. og B.: Samme Lærebog: fra Holland til Asien; af Rönigsfeldts Lærebog i den gamle Geographie: hele Europa. —

V. Classe: Efter samme Lærebøger: af den nyere Geographie Asien, Afrika, Amerika og Australien; af den gamle Asien og Afrika. — **VI. Classe:** Den physiske Geographie; af den politiske Geographie Europa og Asien samt den gamle Geographie, begge Dele efter de samme Lærebøger.

Arithmetik. **I. Classe:** Praktisk Regning efter Ursins Regnebog fra Begyndelsen til Reguladetri i Brøk. — **II. Classe:** Praktisk Regning efter samme Bog, fra Brøf S. 20 til Justi-Regning S. 115. — **III. Classe A. og B.:** Jürgensens „Elementair Arithmetik og Algebra“, 3die Udgave 1846: forfra til § 12 S. 48. — **IV. Classe A. og B.:** Samme Lærebog: forfra til § 12 S. 48. — **V. Classe:** Samme Lærebog: forfra til § 17 S. 76. — **VI. Classe:** Samme Lærebog: forfra til § 21 S. 119, samt af § 23 (S. 138) Læren om Logarithmer til S. 144.

Geometrie. **IV. Classe A. og B.:** Oppermanns „Elementair Plangeometrie“ 1845: forfra til § 12 S. 86. — **V. Classe:** Samme Lærebog: forfra til § 14 S. 99 med Forbigaaelse af Nr. 304—306 incl. — **VI. Classe:** Efter Ursins Lærebog er Plangeometrien repeteret forfra til Læren om Cirklens Udmaaling; med de yngre Disciple i Classen er læst første Gang Cirklens Udmaaling efter Prof. Lunds Foredrag; med hele Classen er gjennemgaaet geometrisk Construction og Stereometrie. (Prof. Ramus's Forelesninger over Stereometrien ere benyttede efter Lærerens Dic-tat).

Naturlære. **VI. Classe:** Ørsted's „Naturlærerens mechaniske Deel“: Bølgebevægelsen S. 281, samt Varmelæren, Magnetismen og Begyndelsen af Electriciteten indtil den elektriske Ladning efter Lærerens eget Foredrag.

Naturhistorie. **I. Classe:** Pattedyr og Fugle efter mundtligt Foredrag og med Benyttelse af „naturhistorisk Ta-

bel Nr. I." — II. Classe: Pattedyrene og Fuglene efter Drejers og Bramsens Lærebog, hvorhos en kort Beskrivelse over Menneskets Bygning er blevet tilføjet. — III. Classe A. og B.: Krybdyr og Fiske efter samme Lærebog; den terminologiske Indledning til Planteriget efter Petits Lærebog i Botanik og Linne's System efter Tabel Nr. III., hvormed er blevet forenet enkelte lettere Plantebestemmelser. — IV. Classe A. og B.: Den specielle Botanik efter Petits Lærebog. — V. Classe: Pattedyrene og Fuglene efter Drejers og Bramsens Lærebog, dog med Tilføjelse saavel af en vidt løftigere anatomisk Indledning som af et større Antal Slægter og Arter med noigtigere Charakterer. — VI. Classe: Menneskets Naturhistorie, efterfulgt af en comparativ-anatomisk Oversigt over Beendyrækken; endvidere Plantogeographie med dertil knyttet Repetition af de vigtigere Plantefamilier.

Tegning. I. Classe: Frihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—IX gjennemgaaede. — II. Classe: Frihaandstegning; geometrisk Tegning fra Tab. I—XII. — III. Classe A. og B.: Geometrisk Tegning fra Tab. I—IX.

I Kalligraphie, Sang og Gymnastik har Undervisningen i dette Skoleaar været fremmet paa sædvanlig Maade.

Anm. Det er en naturlig Følge af de tidligere Forholds endnu vedvarende, om end altid mere forsvindende Indflydelse, hvilken det under Reformens fremstridende Udvikling deels vilde have været ubetimeligt, deels umuligt gieblifflig at trænge tilbage, at ovenstaende Udsigt ikke vil besindes i alle Enkeltheder at svare til Bestemmelserne i den for Skolen udkastede Undervisningsplan. Saaledes er, for at nævne et Eksempel, i 4de Classe, saavel i Latin som i Graek et større Pensum blevet fuldendt end der ellers efter bemeldte Plan er påaenkst at skulle gjennemgaaes, fordi Undervisningen i disse Sprog havde været begyndt med vedkommende Disciple paa et tidligere Stadium end det,

der nu er forestrevet ved den provisoriske Anordning, hvormod vi paa andre Steder og i andre Henseender endnu ikke have fundet Lejlighed til at medtage Alt, hvad der var tilsigtet at skulle optages i Skoleaarets Pensum. Fortsatte Bestrebelser og fortsat Erfaring ville, som det tor haabes, under altid helsigere Wilkaar, formaae at udjewe den Uoverensstemmelse, som endnu hist og her maatte finde Sted mellem Plan og Udførelse, eller ogsaa — hvad vi have vedkendt os at være forberedte paa — i et eller andet Punkt foranledige denne eller hin Modification i det oprindelige Anlæg af Planen.

Videnskabelige Samlinger.

I. Bibliotheket. II. Natu rhistorisk Samling. III. Physiske Apparater.

I. Efterat den i forrige Åars Skoleesterretninger leverede Fortegnelse var affluttet, ere følgende Bøger indkomne i Skolebibliotheket:

Aftshyffer, for største Delen hidtil utrykte, til Oplysning især af Danmarks indre Forhold i ældre Tid. Samlede og udgivne af Thens Stifts literaire Selskab. 2den Samlings 2det Hefte. Odense 1845. 4.

P. Arnesen, Latin-dansk Ordbog till Brug for den studerende Ungdom. 3 Hefte. Kbhvn. 1847. Imp. 8.

J. B. Basedow, Elementarwerk. 1—5 Lief. Stuttgart 1847. 8.

Becker, Verdenshistorie. Udg. af J. W. Loebell o. s. v. Oversat af J. Riise. 14 Bd. 1—6 H. Kbhvn. 1846. 8.

Bibelen eller den hellige Skrift, paany oversat af Grundtexten og ledfaget med Indledninger og oplysende Anmærkninger. Ved Chr. S. Ralkar. 48—60 Levering. Kbhavn. 1846—1847. 8.

L. G. Blanc, Handbuch des Wissenswürdigsten aus der Natur und Geschichte der Erde und ihrer Bewohner. 5te Aufl. Herausg. von W. Mahlmann. 9—13 H. Halle 1846—1847. 8.

- Budget for Året 1847 over samtlige Stats-Indtægter og Udgifter
o. s. v. Kbhavn. 1847. 4.
- G. E. Burkhardt, Praktische Anleitung zu einem gründlichen Schul-
studium als Vorbereitung auf die akademischen Studien. Lüben
1846. 8.
- C. Julii Cæsar's commentarii de bello Gallico. Mit Wort-
und Sacherläuterungen herausgeg. von E. Th. Hohler.
3 Aufl. Wien 1846. 8.
- M. Tullii Ciceronis orationes. Cum commentariis editæ con-
silio atque studio Caroli Halm. Vol. II. (Oratio pro A.
Cæcina. Recens. C. A. Jordan). Lipsiæ 1847. 8.
- M. Tullii Ciceronis Paradoxa. Ed. G. H. Moser. Gottingæ
1846. 8.
- K. F. Elze, Ueber Philologie als System. Dessau 1845. 8.
- W. Engelmann, Bibliotheca scriptorum classicorum et Grae-
corum et Romanorum. 6 Aufl. Leipzig 1847. 8.
- Th. S. Erslew, Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Dan-
mark o. s. v. 2 Bd. 4 h. Kbhavn 1846. 8.
- E. W. Fischer, Römische Zeittafeln von Roms Gründung bis
auf Augustus's Tod. Altona 1846. 4.
- Før Literatur og Kritik. Et Fjerdingaarskrift, udg. af Thyens Stifts
literære Selskab. Nedigeret af L. Gelweg. 4 Bd. 3—4 h.,
5 Bd. 1—2 h. Odense 1846—1847. 8.
- Ph. C. Friedenreich, Grundriss af den topiske Jordbestivelse, til
Skolebrug. Kbhavn 1847. 8.
- G. W. Gossrau, C. W. Kallenbach, J. A. Pfau, Loci gram-
matici. Quedlinburgi 1847. 8.
- A. Gräfenhan, Geschichte der klassischen Philologie im Alterthum.
3ter Bd. Bonn 1846. 8.
- R. Kloß, Handwörterbuch der lateinischen Sprache. 1 Liefl. Brauns-
schweig 1847. 8.
- J. L. A. Rolderup = Rosenvinge, Supplement til Samlingen af
Løvbud og Collegialbreve vedkommende Geistligheden og de i Lø-
vens anden Bog omhandlede Gjenstande. (For Årene 1840—
1845). Kbhavn 1846. 8.
- F. B. Kraft u. C. Müller, Real-Schul-Lexicon für die studirende
Jugend. Eine gänzliche Umarbeitung von C. Ph. Funke's klei-
nen Real-Schullexicon. 1—10 Liefl. Altona 1847. 8.
- Kraiberg, Heinrich Pestalozzi. Ester A. Diesterweg. Aalborg
1846. 8.

- R. W. Krüger, Griechische Sprachlehre für Schulen. 1—2 Th. Berlin 1846. 8.
- Σ. Brøyer, Danmarks Fiske. 3 Bd. 1 h. Kbhavn 1846. 8.
- Literatur-Zeitung, allgemeine, vom Jahre 1846 (Juni-Decbr.), vom Jahre 1847 (Januar-Mai). Halle u. Leipz. 1846—1847. 4.
- Titi Livii Patavini historiarum libri I—IV.* Mit erklärenden Anmerkungen von G. C. Crusius. 1—2 H. Hannover 1846. 8.
- C. Lucilii saturarum reliquiae. Edidit, auxit, emendavit F. D. Gerlach. Turici 1846. 8.
- Lukian's Prometheus, Charon, Timon, Traum, Hahn. Mit sprachlichen und sachlichen Anmerkungen und Griechischem Wortregister herausgegeben von F. A. Menke. Bremen 1846. 8.
- Mäger, Die genetische Methode des schulmäßigen Unterrichts in fremden Sprachen und Litteraturen u. s. w. Zürich 1846. 8.
- J. F. E. Meyer, Anleitung zum Uebersetzen aus dem Lateinischen in das Griechische nach Parallel-Stellen. Leipzig 1837. 8.
- P. A. Munch og C. X. Unger, Det oldnorske Sprogs eller Norrønes sprogets Grammatik. Christiania 1847. 8.
- J. P. Mynster, De illo fratre, ejus Paulus 2 Cor. VIII. 18 mentionem facit, commentatio. Hauniæ 1846. 4. (Program til Bispevielse).
- C. Nügelsbach, Lateinische Stilistik für Deutsche. Nürnberg 1846. 8.
- B. G. Niebuhr, Historische und philologische Vorträge, 1 Abth. (Vorträge über römische Geschichte von B. G. Niebuhr. Herausgeg. von M. Isler. 1 Bd.) Berlin 1846. 8.
- P. P., Niels Guel og hans Samtid. 1 D. Kbhavn 1847. 8.
- G. Pfizer, Geschichte der Griechen für die reifere Jugend. Stuttgart 1847. 8.
- Regnskabs-Oversigt for Året 1845 over samtlige Stats-Hindfægter og Udgifter o. s. v. Kbhavn 1847. 4.
- L. Reichenbach u. H. E. Richter, Der naturwissenschaftliche Unterricht auf Gymnasien. Dresden u. Leipz. 1847. 8.
- J. L. Rohmann, Skildringer af den næste Tids Historie fra Julirevolutionens Udbryd 1830. 1—2 D. Ødense 1846—1847. 8.

- V. C. S. Rost u. E. S. Wüstemann, Anleitung zum Übersetzen aus dem Deutschen in das Griechische. 1—2 Th. Göttingen 1838—1841. 8.
- J. v. Ræder, Danmarks Krigs- og Politiske Historie fra Krigens Udbud 1807 til Freden til Jönköping den 10de December 1809. 2 Bd. Kbhavn 1847. 8.
- C. Sallustii Crispi opera. Mit Anmerkungen von E. W. Fabri. Nürnberg 1845. 8.
- Satiriker, die römischen. Für gebildete Leser übertragen und mit den nöthigen Erklärungen versehen von S. Dünzer. Braunschweig 1846. 8.
- A. Schaefer, Geschichtstabellen zum Auswendiglernen. Dresden u. Leipz. 1847. 8.
- A. Scheiffele, Materialien zum Übersetzen aus dem Deutschen in das Griechische. Stuttgart 1835. 8.
- J. Schmalfeld, Syntax des griechischen Verbums. Gießen 1846. 8.
- K. Schwenck, Die sieben Tragödien des Sophokles. Erklärungen. Frankf. a. M. 1846. 8.
- S. P. Selmer, Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1845. Kbhavn 8.
- M. Seyffert, Übungsbuch zum Übersetzen aus dem Deutschen ins Lateinische für Secunda. Brandenburg 1846. 8.
- F. C. Sibbern, Om den kristelige Uttringsfrisched i kirkelig Henseende. Kbhavn 1846. 4. (Universitetsprogram).
- S. A. W. Stein, De neuromate quodam nervi ischiadici disputation. Hauniæ 1846. 4. (Universitetsprogram).
- H. Stephani thesaurus Græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. & L. Dindorfii. Vol. V. fascic. VII. Vol. VI. fascic. VI. Parisiis. Fol.
- R. S. Süpste, Aufgaben zu lateinischen Stilübungen für die obersten Classen deutscher Mittelschulen. Heidelberg 1847. 8.
- C. Cornelii Taciti opera quæ supersunt. Resensuit atque interpretatus est Jo. Gaspar Orellius. Vol. I. Turici 1846. 8.
- N. Thiers, Consulatets og Keiserdommets Historie. 32—58 Levering. Kbhavn 1846—1847. 8.
- P. N. Thorup, Historiske Æsterretninger om Ribe Cathedralskole. 1 D. 1 H. Æster Forf.'s Død udg. af C. E. Thorup. Ribe 1846. 8.
- Tidsskrift, dans. Udgivet og redigeret af J. F. Schouw. Nr. 1—3. Kbhavn 1847. 8.
- Tidsskrift, mht historisk. Udg. af d. danske hist. Forening, redig. af C. Molbeck. 1 B. 1 H. Kbhavn. 1846. 8.

- Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. Udg. af **G. N. Clausen.**
 2—4 h. for 1846, 1 h. for 1847. Kbhavn 8.
- ΘΟΥΚΥΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΗ.** Mit erklärenden Anmerkungen von
K. W. Krüger. 1 Bd.—2 Bd. 1 h. Berlin 1846. 8.
- Verzeichniss, antiquarisches (Nr. VIII.: Bibliotheca theolo-
 gica, Nr. IX.: Bibl. juridica) von **Lippert & Schmidt.**
 Halle 1847. 4.
- C. **F. Wegener**, Om Anders Sörensen Vedel. Kbhavn.
 1846. 4.
- C. **Winther**, Mythologisk Haandbog. (Carl Philipp Moritz's Gu-
 derlære, oversat og tilligemed et Omrids af den nordiske Mytho-
 logie udgivet af Chr. W.) Kbhavn. 1847. 8.
- G. **H. Winther**, Quibus artibus et conatibus Iudi reales, qui
 vocantur, in Germania apud protestantes ad initium hujus
 seculi instituti sint. Disputatio paedagogica. Hauniæ
 1846. 8.
- A. **Witzschel**, Die tragische Bühne in Athen. Jena 1847. 8.
- D. **Wyttensbach**, Vita Davidis Ruhmkorffii. Ex editione principe
 edidit **C. H. Frotscher.** Fribergæ 1846. 8.
- Zeitschrift für das Gymnasialwesen, herausg. von **A. G. Hey-
 demann** u. **W. J. C. Mütsel.** 1 Jahrg. 1—2 H. Berlin
 1847. 8.
- Zeitung, pädagogische, herausg. von **H. Gräfe** und **C. Clemens.** 2
 Jahrg. Nr. 13—24, 3 Jahrg. Nr. 1—12. Leipzig 1846—
 1847. 8.
- H. **C. Ørsted**, Oversigt over det Kongelige danske Videnska-
 bernes Selskabs Forhandlinger o. s. v. i Aaret 1846 (Nr.
 1—6). Kbhavn. 8.

Universitetets Lectionskataloger og Grammenslister o. s. v.

Skoleprogrammer for 1846.

Aalborg Kathedralskole: **P. H. Tregder**, I. Kort Udsigt over
 den græske Kunsts Historie. Til Brug for Skoler. II.
 Skoleefterretninger.

Aarhuus Kathedralskole: **H. H. Blache**, I. Skoleefterretninger,
 II. Om den Ruthardse Methode i Sprogundervisningen.

Nørhuns videnskabelige Realskole: **I.** C. Nielsen, Skoleesterretninger.

Borgerdyds Skolen paa Christianshavn: **I.** L. Gude, Bemærkninger om Religionsundervisningen i den lærde Skoles høiere Classer. **II.** M. Hammerich, Skoleesterretninger.

Frederiksborg lærde Skole: **I.** H. M. Clemmer, Skoleesterretninger. Som Programmets videnskabelige Deel udkom senere **II.** E. Clemmer, Demosthenes's Kamp mod Philip. Historisk Indledning til Demosthenes's politiske Taler.

Gorsens lærde Skole: **I.** C. F. W. Bendz, Authentiske Esterretninger om Jacob Benignus Winsløvs Overgang til den catholiske Kirke. **II.** Skoleesterretninger af Rector.

Kolding lærde Skole: **C.** F. Ingerslev, **I.** Epistola critica ad **V.** D. C. F. S. Alschefski. **II.** Skoleesterretninger.

Metropolitanskolen: **I.** Udfast til en Undervisningsplan for de udvidede lærde Skoler, udarbeidet af Rector og Medlærere. **II.** Skoleesterretninger af Rector.

Nykjøbing Kathedralskole: **I.** G. F. Lund, Om det oldnordiske Sprog som Undervisningsgenstand i vore lærde Skoler. **II.** Fortsettelse af Katalogen over Kathedralskolens Bibliothek. **III.** E. P. Rosendahl, Skoleesterretninger.

Odense Kathedralskole: **R.** J. S. Henrichsen, De fragmento Gottorpiensi Lueretii. **II.** Skoleesterretninger. — Som Indbrydelsesskrift til Høitideligheden i Anledning af den nye Skolebygnings Indvielse udkom: (Paludan-Müller) og Henrichsen, Bidrag til Odense Cathedralskoles Historie, 1 H.

Randers lærde Skole: **C.** A. Thortsen, **I.** Bemærkninger til nogle Steder i Horaties Ode. **II.** Skoleesterretninger.

Ribe Kathedralskole: **C.** G. A. Bendtsen, **I.** Et Par Ord om Reformationen i vort lærde Skolevæsen. **II.** Skoleesterretninger.

Roskilde Kathedralskole: **S.** N. J. Bloch, **I.** Bidrag til Roskilde Domskoles Historie. 4 H. **II.** Skoleesterretninger.

Ronne lærde og Real-Skole: **I.** H. K. Whittle, Om den provvisoriske Undervisningsplan af 25de Juli 1845. **II.** H. H. Lefolii, Om Undervisningen i Dansk og Tydsk som Grndlag for den grammatiske Dannelse. **II.** Whittle, Skoleesterretninger.

Slagelse lærde Skole: **C.** W. Elberling, **I.** Anmærkninger til Q. Horatius Flaccus's tredie og fjerde Brev i første Bog. **II.** Skoleesterretninger.

Sors Academias Skole: E. G. Bojezen, **I.** Locorum philologico-rum fasciculus primus. **II.** Skoleesterretninger.

Det von Westensee Institut: H. G. Bohr, Skoleesterretninger.

Viborg Kathedralskole: **I.** E. Wolle, Om Opgaver til Udarbeidelse i Modersmaalet ved Gramen Artium og de udviede Skolere Afgangseramen. **II.** F. C. Olsen, Skoleesterretninger.

Vordingborg lærde Skole: F. Lange, Skoleesterretninger.

Bessastad lærde Skole: **I.** B. Gunnlaugsson, Leidarvisir til að hefja stjórnur. Síðari parturinn. **II.** J. Jónsson, Skólaþýrsla.

Glensborg lærde Skole: **II.** Koester, *Commentationis de scoliis fasciculus I.*

Haderslev lærde Skole: P. Volquardsen, Ueber den angeblichen Unterschied der Partikeln *zér* und *ár*.

Husum lærde Skole: Schreiter, Einige Bedenken über die Maturitätsprüfungen.

Slesvig Domskole: J. P. A. Jungclaussen, Andeutungen über locale Anschauungen in der Sprache.

Altona Gymnasium: **J. H. C. Eggers**, Ueber den ursprünglichen Gebrauch der griechischen Präpositionen.

Glückstadt lærde Skole: J. F. Horn, Die begriffliche Entwicklung der Redetheile.

Biels „Stadtschule“: L. Meyn, Holsteinische Geschiebe. I. Asphalt in Granit.

Meldorf lærde Skole: Kolster, *De adornata Oedipodis Colonei scena.*

Plöns lærde Skole: Sørensen, Ueber die Ungewissheit der Geschichte des heidnischen Dänemarks.

Programmerne fra Kongeriget Preussens Gymnasier og andre høiere Dannelsesanstalter.

Discipelsbibliotheket har siden den sidst meddelelte Beretning om samme (Skoleesterr. f. 1845—1846 S. 46) modtaget en Tilvært af de fleste af Walter Scotts Romaner, af J. L. Heibergs samlede Skrifter, Carl Bernhards

Kronifer fra Christian den Andens Tid og S. C. Andersens nye Eventyr.

II. Skolens naturhistoriske Samling, hvis zoologiske Afdeling for største Delen er anskaffet ved den for nylig afholdte Auction over den naturhistoriske Forenings Naturaller, har for Tiden følgende Indhold :

1. Til Menneskets Naturhistorie henhørende:

Et Skelet af et fuldvoksen Menneske. En præpareret Arm med injicerede Arterier. Nogle Præparater til Oplysning om Drets Anatomi (ved Prof. Eschricht).

2. Til Dyrerigets Naturhistorie henhørende:

A. Pattedyr.

a. Osteologiske Præparater: Et Skelet af en Kat. — Kranium af en Hund, af en Ræv, af en Kanin, af et Raad- dyr, af en Delphin (Grinden ved Prof. Steenstrup). — Fødderne af et Raad- dyr og af en Dyærg-Antilope. — Et Horn af et Elsdyr og af en Kronhjort. — Et Stykke af en Narhval-tand.

b. Udstoppede Pattedyr: *Hylobates leuciscus.* — *Macacus nemestrinus.* — *Cebus apella.* — *Vespertilio* (sp.?)*. — *Phyllostoma* (sp.?). — *Erinaceus Europæus.* — *Felis lynx.* — *Canis vulpes.* — *Canis lagopus.* — *Paradoxurus* *typus.* — *Mustela martes.* — *Mustela erminea.* — *Meles taxus.* — *Phoca Grönlandica* (adult. et pull.) — *Pteromys nitida.*

* Paa Grund af Samlingens nylige Anskaffelse har der endnu ikke været Tid og Lejlighed til en Revision eller næitere Artsbestemmelse ved flere Gjenstande. Artens siedblifikke Ubestemthed er paa hvert Sted betegnet ved (sp.?).

- *Sciurus vulgaris.* — *Mus decumanus.* — *Mus musculus.*
 — *Hypudæus rutilus.*

B. Fugle.

a. Østeologiske Præparater: Et kunstigt Skelet af en Svane. — Et Skelet af en Due. — Enfelter Kranier.

b. Udstoppede Fugle: *Cathartes percnopterus.* — (Hoved, Fod og Vinge af *Haliaetus albicilla*). — *Falco Islandicus.* — *F. nisus.* — *F. milvus.* — *F. buteo.* — *Circus cyaneus.* — *Surnia Bubo.* — *S. Otus.* — *Strix flammea.* — *Strix noctua.* — *Podargus cornutus.* — *Caprimulgus punctatus.* — *Cypselus murarius.* — *Hirundo rustica.* — *Psittacus* (sp.?). — *Ps. pullarius* (?). — *Palaeornis* (sp.?). — *Pteroglossus Bailoni.* — *Rhamphastos* (sp.?). — *Cuculus canorus.* — *Crotophaga ani.* — *Galbula viridis.* — *Trogon oreskios.* — *Yunx torquilla.* — *Picus Martinus.* — *P. minor.* — *P. dimidiatus.* — *Sitta Europæa.* — *Tichodroma muraria.* — *Upupa epops.* — *Nectarinia promerops.* — *Trochilus eurinomus.* — *Tr. albicollis.* — *Tr.* (sp.?). — *Cæreba cyanea.* — *Merops apiaster.* — *Alcedo ispida.* — *A. omnicolor.* — *Corvus frugilegus.* — *Pica Germanica.* — *P. cyanopogon.* — *Garrulus glandarius.* — *Nucifraga caryocatactes.* — *Pyrrhocorax alpinus.* — *Coracias garrula.* — *Cassicus cristatus.* — *C. hæmorrhoeus.* — *C.* (sp.?). — *Eulabes religiosa.* — *Oriolus galbula.* — *O. Baltimore* (?). — *Myophorus metallinus.* — *Bombycilla garrula.* — *Sturnus unicolor.* — *Turdus musicus.* — *T. pilaris.* — *T. migratorius.* — *T.* (sp.?). — *Lamprotornis morio.* — *Lanius minor.* — *L. rufus.* — *Cinclus aquaticus.* — *Tyrannus* (sp.?). — *Procnias ventralis.* — *Pipra pareola.* — *P.* (sp.?). — *Muscicapa atricapilla.* — *M. turdina.* — *M. monacha.* — *M.* (sp.?). — *Sylvia rubecula.* —

S. phoenicurus. — *Regulus ignicapillus.* — *Saxicola oe-*
nanthe. — *Anthus pratensis.* — *Motacilla flava.* — *M. alba.*
 — *Parus major.* — *P. pendulinus* (og dens Nede). — *Alauda*
cristata. — *A. calandra.* — *Emberiza nivalis* (i Sommer-
 og Vinterdragt). — *Emberiza citrinella.* — *Todus oliva-*
ceus. — *Tanagra tricolor.* — *T. (sp.?).* — *Fringilla coe-*
lebs. — *Fr. spinus.* — *Fr. serinus.* — *Fr. oryzivora.* —
Loxia curvirostra. — *Dacnis cayana.* — *Tetrao urogallus.*
 (mas et femina). — *T. tetrix.* — *Lagopus alpinus* (Som-
 mer, Vinter og Overgangsdragt). — *Coturnix dactyliso-*
nans. — *Perdix (sp.?).* — *Columba passerina.* — *C. (sp.?).*
 — *Otis tarda.* — *Oedienemus crepitans.* — *Charadrius*
pluvialis. — *Hæmatopus ostralegus.* — *Scolopax gallinago.*
 — *Tringa pugnax.* — *Totanus fuscus.* — *Pelidna mari-*
tima. — *Limosa melanura.* — *Phalaropus hyperboreus.* —
Numenius phæopus. — *Recurvirostra avocetta.* — *Ibis fal-*
cinellus. — *I. religiosa.* — *I. rubra.* — *Tantalus ibis.* —
Platalea leucorodia. — *Ardea stellaris.* — *A. cinerea.* —
A. cinnamomea. — *Ciconia nigra.* — *Rallus aquaticus.* —
Gallinula porzana. — *Crex pratensis.* — *Porphyrio anti-*
quorum. — *Fulica atra.* — *Podiceps cristatus.* — *Colymbus*
glacialis. — *C. septentrionalis* (føreret af Adj. Lunddahls).
 — *Uria troile.* — *U. grylle.* — *Mergulus alle.* — *Mormon*
fratercula. — *Alca torda.* — *Aptenodytes Patagonica.* —
Sula alba. — *Carbo graculus.* — *C. cormoranus.* — *Sterna*
hirundo. — *Larus ridibundus.* — *L. marinus.* — *L. argen-*
tatus. — *Lestris parasitica.* — *Lestris cataractes.* —
Procellaria glacialis. — *Cygnus musicus.* — *Anser cine-*
reus. — *Anas crecca.* — *A. querquedula.* — *A. specta-*
bilis. — *Clangula Barrowii.* — *Harelda glacialis.* — *So-*
materia mollissima, — *Mergus merganser.* — *M. serrator*
 (mas et femina.)

C. Krybdyr.

a. Udstoppede Krybdyr og tørre Dele: *Testudo græca*. — Begge Skjoldene af samme Dyr. — *Emys serrata*. — *Varanus timoriensis*. — *Iguana tuberculata*. — *Dryophis* (sp.?). — Kránum af en stor Giftslange (føreret af Regimentskirurg Christens). — En Snogeham.

b. Krybdyr (ell. enkelte Dele af dem) i Spiritus: *Chelonia midas* (Ung). — *Ameiva vulgaris*. — *Algira barbarica*. — *Lacerta stirpium* (fl. Exempl.). — *L. vivipara*. — *Calotes cristatellus*. — *Draco Daudinii*. — *Anolis* (sp.?). — *Platydactylus muralis*. — *Hemidactylus mabouia*. — *H. frenatus*. — *H. marginatus*. — *Polychrus marmoratus*. — *Chamæleo vulgaris*. — *Gongylus ocellatus*. — *G. Spixii*. — *Anguis fragilis* (flere Expl.). — *Tortrix eryx*. — *Coronella* (sp.?). — *C. Merremii*. — *Xenodon severus*. — *Coluber leopardinus*. — *C. (sp.)*. — *Herpetodryas carinatus*. — *Psammophis Antillensis*. — *Dendrophis liocercus*. — *Tropidonotus natrix* (flere Expl.). — *T. vittatus*. — *Elaps corallinus* (føreret af Regimentskirurg Christens). — Hoved og Hals af *Naja tripudians* (af Samme). — *Vipera berus*. — *Cystignatus ocellatus*. — *Bombinator igneus*. — *Hyla viridis*. — *Hyla (sp.)* (af Samme). — *H. bilineata*. — *Bufo calamita*. — *B. scaber*. — *B. biporcatus*. — *B. variabilis*. — *Salamandra alra*. — *Triton cristatus* (flere Expl.). — *T. punctatus*. — Egg og Larver af Friser og Salamandre.

D. Fiske.

a. Skeletter og enkelte tørre Dele: Stelet af en stor Torsk. — To Søve af tv forskellige Arter af *Pristis* (ved Prof. Steenstrup).

b. Udstoppede og tørrede Fisſe: *Trigla hirundo.*
 — *Cottus gobio.* — *Scomber scombrus.* — *Genus Lophio*
aff. — *Gadus Callarias.* — *Pleuronectes 2 sp.* — *Cy-*
clopterus lumpus. — *Echeneis remora.* — *Hippocampus*
brevirostris. — *Syngnathus (sp.?).* — *Diodon (sp.?).* —
Ostracion quadricornis. — *O. (sp.?)*

c. Fisſe i Spiritus: *Perca fluviatilis.* — *Labrax*
lupus. — *Serranus (sp.?).* — *Trachinus radiatus.* — *Tr.*
draco. — *Mullus barbatus.* — *Trigla hirundo.* — *Dacty-*
lopterus volitans. — *Cottus scorpius.* — *Scorpæna por-*
cus. — *Gasterosteus (flere Explr.)* — *Pagrus (sp.?).* — *Pa-*
gellus (sp.?). — *Scomber scombrus.* — *Naucrates ductor.*
 — *Caranx trachurus.* — *Mugil (sp.?).* — *Blennius (sp.?).*
 — *Gunellus vulgaris.* — *Zoarces viviparus.* — *Gobius*
maculatus. — *Callionymus dracunculus.* — *Labrus (sp.?).*
 — *Crenilabrus (sp.?).* — *Scarus (sp.?).* — *Cyprinus gibe-*
lio. — *C. gobio.* — *C. alburnus.* — *Abramis (sp.?).* —
Cobitis fossilis. — *Leuciscus (sp.?).* — *L. aspius.* —
Belone vulgaris. — *Scomberesox Camperi.* — *Exocoetus*
volitans. — *Salmo salar.* — *S. trutta.* — *S. fario.* —
S. (sp.?). — *Osmerus eperlanus.* — *Clupea harengus.* —
Cl. sprattus. — *Gadus brosme.* — *G. minutus.* — *G.*
(sp.?). — *Lota vulgaris.* — *Pleuronectes maximus.* —
Lepadogaster (sp.?). — *Cyclopterus spinosus.* — *Muræna*
conger. — *Ammodytes tobianus.* — *Syngnathus (sp.?).* —
Hippocampus (sp.?). — *Ostracion triqueter.* — *Accipenser*
sturio. — *Scyllium catulus.* — *Torpedo (sp.?).* — *Petro-*
myzon marinus. — *Myxine glutinosa.*

E. Leddyr.

a. Tørrede Leddyr.

I. Krustaceer: Af Brachyura 8 forskjellige Arter; af
 Macroura 2.

2. **Insekter:** a. En vende Piedestaler med 18 Skuffer i hver, hvori en meget betydelig, tildeels velbestemt Samling af alle Ordeuer (Coleoptera og Lepidoptera stærkest repræsenterede; desuden i en enkelt Skuffe nogle torrede Arachnider).

b. En lille Samling af henved 400 Arter (fortrinsvis indenlandske), der er en Gave til Skolen af forhenværende Discipel F. C. H. E. Tobiesen.

b. **Læddyrl i Spiritus:** Scorpio Afer (føreret af Regimentsch. Christens). — Scolopendra morsitans. — Paguri sp. plures. — Idoteæ sp. plures. — Caprella grandis. — C. septentrionalis. — Gammari sp. plures. — Balanus (sp?). — Otion Cuvieri. — O. (sp?). — Diadema balænaris (paa et stort Stykke af en Hvalhud). — Serpula (sp?). — Arenicola piscatorum. — A. sp. plures. — Forskjellige Helminther.

F. Bløddyr.

a. **Tørre Dele:** Konchylien af Nautilus Pompilius. — En Samling Konchylier af henved 50 Arter (ikke bestemte). —

b. **Bløddyr i Spiritus:** Loligo vulgaris. — L. sagittata. — Sepia officinalis. — Unio. — Anadonta. — Mytilus edulis.

G. Plantedyr.

a. **Tørrede Dyr og tørre Dele:** 6 forskjellige Arter af Asterias. — 10 forskjellige Skaller af Echinus. — 15 Stykker forskjellige Arter Koraller.

b. **Plantedyr i Spiritus:** Holothuriaæ sp. plures. — Alcyonium (sp?).

3. **Til Planterigets Naturhistorie henhørende:**

a. **Tørrede Planter og Plantedele:** Et Herbarium af henved 500 Planter, saavel inden- som udenlandske (ved

E. Petit). — Petits Samling af Danmarks officinelle Planter. — Henved 50 forskellige Frugter. —

b. Plantedele i Spiritus: Frugter af Amygdalus, Myristica moschata, Anacardium occidentale, Zamia o. s. v.

4. Til Mineralriget hen hørende:

En ældre Samling af Mineralier. — En Ditto, foræret til Skolen af const. Lærer, Candidat Petersen.

III. Af physiske Apparater besad Skolen allerede enkelte før Naturlære igjen blev ved Reformen indført som Disciplin. Den nuværende udvidede Samling, som fremdeles vil blive forøget, bestaaer af følgende Numere, af hvilke de ældre ere betegnede med *.

* En Kasse med adskillige Vægtstænger, Træder, Vinuder o. s. v. af Træ. — * To Øffser med Vægtlodder. — En Ditto med justerede Ditto. — * En Vægtstang af Messing. — En Vægt, som tillige kan tjene til hydrostatisk Vægt, med en Cylinder i Hylster. — * En chinesisk Bismer. — Cardans Lampe. — Archimedes's Skrue. — Pascals Basler efter Galdats Construction med 3 Glas. — 2 samqvemhavende Rør med Stempler. — 2 Flydevægte. — * Lüholsons Flydevægt. — En Cartesians Djævel med Glas. — Ørsted's Vandfammentryknings-Apparat. — Ørsted's Haarrør-Apparat. — Et Barometer med Spids-Indstilling. — * Et Dobbeltbarometer. — * En Luftpumpe med 2 Klokker og en Cylinder til at vise Faldet i det lufitomme Rum. — * De Magdeburgske Halvkugler. — * Et Glas med Blære til at sprænge over det lufitomme Rum. — * Et Ditto med Ditto til at vise Luftens Udvidekraft. — * En Heronskugle. — 2 Hæverter. — En Trykpumpe med Sugrør og Stigrør. — Atwoods Faldbøllaffine. — En Centrifugalmassine med Tilsbehør og en Seebeck's-Skive med Hul-

ler og Tænder. — Mariottes Stødmaffine med 5 store og 1 lille Kugle. — En Marmorplade med Elfenbeenskugle. — Et Glas til at vise Vandets Udfstromning. — Et elliptisk Kar til at vise Bølgernes Interferens. — Chladnis Tonemaller. — Et Monochord. — 2 Messingplader og 4 Glasplader til Klangfigurer med tilhørende Bue. — En Biunaandlampe med dobbelt Luftræk. — En lille Ditto. — En Flaske med Dvægsolv. — *Et gammelt Fernstatis. — Et Differentialthermometer. — Daniells Hygrometer. — *Saußures Ditto. — *Et Kryophor. — *Et Compressionsfyrtoi. — *En Elektriseermaffine med et Batteri af 4 Elementer og forskellige gamle Leidner-Flasker. — Et Elektrophor. — Et Panellektron. — Et galvanisk Batteri med 6 platinerede Elementer. — *En lidet Quadrant paa Stativ. — *Et Kompas. — *En naturlig Magnet. — *En Hestesk-Magnet (gammel).

Regnskabsvæsenet.

I. A—B. Skolens forskellige Regnskaber.

II. Skolebeneficier og andre Stipendier.

A. Skolens almindelige Regnskab.

I. Indtægt.

	Rbd.	β
1. Kassebeholdning efter Regnskabet for 1845	186.	67.
2. Refusion fra Finanserne	25.	48.
3. Renter af Skolens Capitalformue	495.	16.
4. Jordebogs-Indtægter i Korn og Penge	3,942.	35.
5. Indtægter af Kirker og Præstekald i Korn og Penge. .	1,488.	87.
6. Samtlige Skolecontingenter (Skolepenge, Brændepenge, Indstrivningspenge, Testimonier)	6,320.	64.

Efteris 12,459. 29.

	Rbd.	β
Transport	12,459.	29.
7. Bidrag fra Universitetet	30.	=
8. Værnehusets Afgift	500.	=
9. Jord-, Sang- og Copulationspenge	2,321.	88.
10. Privatispenge	490.	=
11. Ubestemte og extraordinaire Indtægter (folgte Charakterterbøger)	34.	80.
12. Indkomne Restancer efter ældre Regnskaber	32.	21.
Summa Indtægt	15,868.	26.

II. Udgift.

1. Faste Gager, Tillæg og Gratificationer	7,487.	28.
2. Udgifter til Timeundervisning	2,106.	48.
3. Pensioner.	400.	=
4. Udgifter *) til Bibliotheket og videnkabelige Apparater	847.	=
5. Udgifter **) til Bygningers og Inventariets Vedligeholdelse	644.	50.
6. Udgifter til Brændels- og Velhedsningsfornødenheder .	571.	4.
7. Skatter og Afgifter	147.	72.
8. Udgifter ved Regnskabsføringen	350.	=
9. Afgift til 4 Kirkeskoler for Sangviceriering	480.	=
10. Forskjellige tilfældige Udgifter:		
a. Skoleopvarmning	150	R. = β
b. Reengjøring	110 — 20 —	
c. Porto, Protokoller, Skrivematerialer og Afskrivning	198 — 86 —	
d. Programmer og Skolehøstideligheder	324 — 78 —	
e. Andre Udgifter	9 — 12 —	
	793.	4.
11. Gagesforstud. Alt refunderet	=	=
12. Afgivet Overstud til den almindelige Skolefond . . .	1,853.	56.
Lateris	15,680.	70.

*) Foruden 15 Rbd. 19 β, der ere oversorte til Regnskabet for 1847.

**) Cfr. Stipendieoverstuds fondens Regnskab.

	Rbd.	β
	Transport	15,680.
13. Indtægter og Udgifter efter Decision til tidligere Regnskaber	24.	19.
	Summa Udgift	89.
Kassebeholdning ultimo 1846	163.	33.
	Balance	26.
		<u>15,868.</u>

Ad A. Contoen for Bibliotheket og de
videnskabelige Apparater.

I. Indtægt.

1. Renten af den Bibliotheket tilhørende, hos Magistraten indestaaende Capital, 1,075 Rbd.	43.	=
2. Tilfæd fra Skolekassen	862.	19.
	<u>905.</u>	19.

II. Udgift.

1. Udgifter vedkommende Bibliotheket	365.	19.
2. Udgifter til naturvidenskabelige Apparater	450.	=
3. For Samlingens Conservatlon i 1846	50.	=
4. For Locale til Samlingen for 2det Halvaar 1846 .	40.	=
	<u>905.</u>	19.

B. Stipendiefondens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Fonden eiede ultimo 1845:		
a. en hos Kjøbenhavns Magistrat indestaaende og af samme administreret Capital	13,500	R.
b. en kongl. Obligation Nr. 50 (det D. A. Meyerske Legat)	2,500	—
c. Prisspenge-Obligation Nr. 979 ..	100	—
	<u>16,100.</u>	=
	Lateris	16,100.

	Rbd.	β
Transport	16,100.	=
d. Contant Beholdning	46.	38.
2. Renter af Capitalerne 16,100 Rbd. for et Aar til 11te Decbr. 1846	644.	=
3. Ditto af Legatum Bartholini for 1846	3.	95.
	<u>Summa Indtægt</u>	<u>16,794.</u>
		<u>37.</u>

II. Udgift.

1. Ifølge den af Directionen under 15de November 1845 approberede Fordeling af Beneficerne ved Sko- len i Skoleaaret til 30te September 1846, ere de 21 Disciple bevilgede Stipendier, der alle skulle op- lægges, oversørte til Oplagsklassens Regnskab med .	570.	=
2. Saldo til 1847:		
a. Capital hos Magistraten	13,500	R.
b. Kgl. Obligation Nr. 50	2,500	—
c. Prispenge-Obligation Nr. 979	100	—
	<u>16,100.</u>	=
d. Contant Beholdning ultimo 1846	124.	37.
	<u>Balance</u>	<u>16,794.</u>
		<u>37.</u>

C. Stipendieoverskudsfondens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Fonden eiede ultimo 1845:		
a. 17 Stykker kgl. 4 pCt. Obligationer	21,000.	=
b. Contant Beholdning	142.	33.
2. Renter af 14 fornhyede Obligationer paa 20,000 Rbd. for Tidsrummet fra 1ste September til 11te Decem- ber 1845	222.	22.
3. Renter for et Aar til 11te December 1846 af sam- lige Obligationer paa 21,000 Rbd.	840.	=
4. Solgt den Kongelige Obligation Nr. 22,114 paa 300 Rbd.	316.	15.
5. Fra Oplagsklassens Regnskab er overført som Re- duipenge for 3 af Skolen udgaaede Disciple	162.	=
	<u>Summa Indtægt</u>	<u>22,682.</u>
		<u>70.</u>

II. Udgift.

	Rbd. /3
1. Ifølge Directionens Resolution af 14de November 1846 udbetalt i Undersøttelse til en Studerende .. .	50. =
2. Ifølge kongelig Resolution af 5te Juni 1846 ere Udgifter til Bygningsarbeide ved Skolen i Aaret 1846 afholdte af denne Fend med et Belob af . . . 1,466. =	
3. Som Afgang i Capitalen debiteres den følgte kongelige Obligation paa	300. =
4. Saldo til 1847:	
a) 16 Stykker kongelige 4 pCt. Obligationer	20,700 R. = /3
b) Contant Beholdning	166 — 70 —
	<hr/> 20,866. 70.
	Balance 22,682. 70.

D. Oplagskassens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Oplagskassen eiede ultimo 1845:	
a) 4 Stykker kongelige 4 pCt. Obligationer paa . . .	1,200. =
b) Contant Beholdning	6. 52.
2. Renter for 1 Aar til 11te December 1846 af de kongelige Obligationer	48. =
3. Modtagne Oplagspenge fra Odense Cathedralskole og Vordingborg nedlagte Skole.	123. 38.
4. Fra Stipendiesondens Regnskab oversøres de i Skole-aaret til 30te September 1846 bevilgede Stipendier	570. =
	<hr/> Summa Indtægt 1,947. 90.

II. Udgift.

1. Betalt Rest af Oplagspengene for en Dimittend fra 1845	23. 64.
2. Udbetalt Oplagspenge til 6 fra Skolen dimitterede Studerende	469. =
3. Til Stipendieoverskudsfonden er overført Restbusvpenge for 3 af Skolen udgaaede Disciple	162. =
	<hr/> Lateris 654. 64.

		Rbd. β
	Transport	651. 61.
4. Saldo til 1847 *):		
a) 4 Skylter kongelige 4 p <i>Gt.</i> Obligationer	1,200 R. = β	
b) kontant Beholdning	93 — 26 —	1,293. 26.
		Balance 1,947. 90.

II. Efterstaende Fordeling af Skolens Beneficier for indeværende Skoleaar blev, ifølge Rectors Indstilling, approberet af Directionen under 14de November 1846:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd. S., tillagdes Ingen.
2. Mellemste Stipendium, 35 Rbd. S., tillagdes Disciplene C. F. Ricard, H. Krabbe, B. C. W. L. Hjort, C. V. Ussing, S. C. E. Andersen, C. H. P. Dahl, C. G. Hansen og A. L. Hindenburg, Alt at oplegge.

3. Laveste Stipendium, 20 Rbd. S., tillagdes Disciplene T. H. Fürste, C. E. F. Reinhardt, L. F. Bruuse, J. J. P. Rindom, L. V. A. Tidemand, G. F. V. L. Nielsen, H. G. Møller, B. Bloch, H. A. L. Jensen, H. E. T. Lippert, H. V. Birkerod, H. F. Jørgensen, F. P. J. Dahl og O. Hohlenberg.

4. Fri Undervisning bevilgedes Disciplene C. P. S. Ebbesen, J. M. Hansen, J. A. Holstein, T. E. Spang, V. T. Ball, S. C. J. Schyth, P. J. Johnsen, J. P. Malling, H. F. F. Nughorn, P. A. M. Tauber, V. T. Petersen, S. Spandet, J. Lund, L. J. A. C. Bergh, V. Oldenburg, T. H. Lange, P. A. D. Steenfeldt,

*) Anmærkning. Under Oplagskassens Formue er indbefattet det academiske Oplag for 24 Skolen i. E. freqventerende Disciple, stort 649 Rbd. 38 β .

J. C. p. Wilse, samt, som extraordinaire Gratister, M. C. G. Thye, O. F. V. Nielsen, V. F. A. Berggreen, S. V. M. Schorn og C. G. Lange.

5. Underviisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene p. A. J. Plum, S. S. Smith, J. T. A. Ebbesen, C. J. Würzen, p. E. Dreier, S. S. S. J. Petersen, C. A. Ring, J. C. T. Beck, M. C. Hoyer, V. L. O. Thost, p. S. Gjørup, R. P. L. Müllen og A. P. Dons.

Endvidere har Directionen under 23de Januar d. A. tilstaaet Disciplen C. V. Blichfeldt Underviisning mod nedsat Betaling, fra dette Skoleaars Begyndelse at regne.

Det Klarupiske Legat, 16 Aar, aarlig for hver Stipendiat, er for 1846 tilstillet Skolen den 22de Januar 1847 og fordeelt saaledes, at det for hele Aaret tillagdes Student C. M. Gregersen (dimitteret herfra forrige Efteraar) samt Disciplene C. F. Ricard, B. C. W. L. Hjort, C. V. Ussing og C. S. J. Dahl, hvorimod det alene for 1ste Halvaar tilfaldt den i October Maaned næstefter udmeldte Discipel C. C. F. Breede, og alene for 2det Halvaar Disciplen C. G. Hansen, som efter Rectors Forslag indtraadte i den vacante Plads, fra 1ste Juli s. A. at regne.

Ligeledes er samme Legat for første Halvdeel af indeværende Aar tilstillet Skolen den 29de Juni og fremdeles udbetalt til de ovenfor førstnævnte 4 Disciple tilligemed den sidstnævnte C. G. Hansen samt til Disciplen T. E. Spang, hvem dette Stipendium nu efter Forslag herfra er af Directionen for de Klarupiske Stiftelser bleven bevilget istedetfor ovenanførte Student Gregersen.

Det Bornemann-Lassoniske Legat, 10 Aar, aarlig, er for indeværende Aar af Legatets Ephorus, Hr. Kammer-

herre Baron Juel-Ryzensteen, efter Rectors Instilling, tillagt Discipel af 6te Classe B. C. W. L. Hjort.

I Henseende til det Longomontanske Legat, som efter dets Fundats kan nydes af en Discipel i Metropolitansskolen i 3 Aar og derefter af samme oppebæres i hans 2 første Universitetsaar, var den Kongelige Direction under en desangaaende med Rector foranlediget Brevverling bleven opmærksom paa, at Legatet, med Hensyn til en anden oprindelig Bestemmelse i Fundatsen, der i den hidtil vedtagne Praxis var blevet upaaagtet, ikke syntes, efter de forandrede Forhold, ganske at anvendes efter Fundators Hensigt, hvilken tydelig i Fundatsen tilkjendegives at gaae ud paa, at bemeldte Legat udelukkende skulde komme Saadanne tilgode, deels under deres Skolegang, deels under deres academiske Studeringer, der have lagt den første Grundvold for deres Dannelsel i den daværende Skole i Lemvig, hvorfor det under de nuværende Forhold syntes at maatte forbeholdes Disciple eller Studerende fra Lemvig By eller Omegn, om man end iøvrigt vilde eftergive den Betingelse, at de skulde føge eller have føgt Metropolitansskolen*). Directionen indhentede i denne Anledning Consistorii Betenkning over, om det ikke maatte være rigtigt paa en eller anden, og da hvilken, Maade at bevirke en Forandring i Henseende til det oftnævnte Legat, og efter at have modtaget Consistorii Forslag i saa Henseende samt yderligere brevverlet med det kongelige danske Cancellie, nedlagde Directionen allerunderdanigst Forestilling, hvorefter det behagede

* Legatet er nemlig ifølge Fundatsen bestemt for en Person af Lemvig Skole, som, naar han „har fanget god Testimonium af sin Skolemester, at han dygtig er sine Studia ydermere at continuere, sendes hidover til Kjøbenhavns Skole og siden derudi sig fætteligen i Bogen øver, indtil han kan blive Studiosus in hac Academia“.

Hans Majestæt Kongen under 22de Januar 1847 altermædigt at resolvære saaledes:

„Vi ville allermædigst have Fundatsen for det Longomontanske Legat til Kjøbenhavns Universitet af 1ste Decbr. 1643 nærmere modifieret derhen, at Legatets aarlige Rente skal bortgives til en Discipel i Metropolitan-skolen, der er født i Lemvig By eller Omegn, og om hvem det er at vente, at han efter 3 Aars Forløb kan afgaae til Universitetet, hvor han da, efter i Skolen at have nydt Legatet i 3 Aar, fremdeles kan oppebære det i 2 Aar, hvorimod Legatets Renter, forsaavidt de ikke i Overensstemmelse hermed kunne uddeles, blive at oplægge til Capitalens Forygelse.“

Bed under 13de Februar næstefter at communicere Rector denne allerhøieste Resolution tilføiede Directionen, at den maatte ansee det for rigtigst, at Valget af Benestciarius, forsaavidt nogen dertil qualificeret Person findes i Metropolitan-skolen, foretages af Consistorium efter Forslag af Skolens Rector.

Legatet, som i de to sidste Aar (1845—1846) er blevet nydt af en fra denne Skole dimitteret Student (s. Skoleesterr. for 1846 S. 54) har jaar, af Mangel paa den dertil fornødne Qualification hos Skolens Disciple, ikke funnet til lægges nogen af disse.

Af Skolens Stipendieoverskuds fond er, ifølge Indstilling og Directionens Resolution af 14de Novbr. 1846, en Understøttelse af 50 Rbd. tillagt Stud. juris C. W. J. Ut. Wallie, som i 1843 herfra blev dimitteret.

Istedetsor Cand. philos., Klokker til Frue Kirke, J. M. S. Grum, der i sin tidligere Stilling som Universitetspedel tillige var Famulus quæsturæ ved Metropolitan Skolen, er der af Directionen under 31te December 1846 gjennem Consistorium meddeelt Cand. philos. P. Blicher Constitution til indtil videre at fungere ved Skolen i fornævnte Egenstæd.

Bilag I.

Nr.	Candidaterne.	Danf.	Engf.	Fransf.	Spanf.	Latin (Lundsg.)	Latin (Færfteg.)	Graef.	Hebraist.	Religion.	Historie.	Geographie.	Geometrie.	Naturhjelpt.	Hovedcharakteer.
1.	D. T. Dreier.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Første Charakt. med Udmærkelse.
2.	C. S. Henrichsen.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Første Charakt.
3.	P. C. Müller.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Første Charakt.
4.	S. J. A. C. Howitz.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	Mg.*)	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Første Charakt.
5.	O. Siesby.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Ug.	G.	G.	Anden Charakt.
6.	C. F. Grove.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Første Charakt.
7.	C. N. Gregersen.	Mg.	Mg.	G.	G.	Tg.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	G.	Tg.	Tg.	Anden Charakt.
8.	S. F. L. Lange.	G.	G.	G.	Tg.	G.	Tg.	G.	G.	Tg.	Tg.	Mg.	G.	G.	Anden Charakt.

*) Graef for Hebraist.

Bilag III.

Timerne	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.
9—10.	VI. Kl. Latin. V. Kl. Latin. IV. Kl. A. Latin. IV. Kl. B. Historie. III. Kl. A. Latin. III. Kl. B. Dansk Stil. II. Kl. Historie. I. Kl. Regning.	VI. Kl. Latin. V. Kl. Latin. IV. Kl. A. Historie. IV. Kl. B. Latin Stil. III. Kl. A. Dansk Stil. III. Kl. B. Latin Stil. II. Kl. Fraest. I. Kl. Historie.	VI. Kl. Latin V. Kl. Latin IV. Kl. A. Latin IV. Kl. B. Historie. III. Kl. A. Latin III. Kl. B. Dansk. II. Kl. Geograph. I. Kl. Regning.
10—11.	VI. Kl. Latin. V. Kl. Latin. IV. Kl. A. Latin. IV. Kl. B. Greest. III. Kl. A. Historie. III. Kl. B. Mathematik. II. Kl. Regning. I. Kl. Tydse.	VI. Kl. Greest. V. Kl. Greest. IV. Kl. A. Greest. IV. Kl. B. Latin Stil. III. Kl. A. Naturhistorie. III. Kl. B. Latin Stil. II. Kl. Dansk Stil. I. Kl. Tydse.	VI. Kl. Latin V. Kl. Latin IV. Kl. A. Latin IV. Kl. B. Greest. III. Kl. A. Latin III. Kl. B. Mathema II. Kl. Dansk. I. Kl. Tydse.
11—12.	VI. Kl. Tydse. V. Kl. Greest. IV. Kl. A. Dansk Stil. IV. Kl. B. Latin. III. Kl. A. Mathematik. III. Kl. B. Latin. II. Kl. Franst. I. Kl. Dansk.	VI. Kl. Franst. V. Kl. Latin. IV. Kl. A. Latin. IV. Kl. B. Greest. III. Kl. A. Latin. III. Kl. B. Geographie. II. Kl. Tydse. I. Kl. Naturhistorie.	VI. Kl. Greest. V. Kl. Geograph. IV. Kl. A. Naturhist. IV. Kl. B. Mathema III. Kl. A. Tydse. III. Kl. B. Latin. II. Kl. Franst. I. Kl. Dansk.
12—1.	VI. Kl. Greest. V. Kl. Mathematik. IV. Kl. A. Greest. IV. Kl. B. Franst. III. Kl. A. Kalligraphie. III. Kl. B. Historie. II. Kl. Dansk. I. Kl. Religion.	VI. Kl. Naturhistorie. V. Kl. Tydse. IV. Kl. A. Mathematik. IV. Kl. B. Religion. III. Kl. A. Geographie. III. Kl. B. Franst. II. Kl. Regning. I. Kl. Kalligraphie.	VI. Kl. Mathema V. Kl. Historie. IV. Kl. A. Tydse. IV. Kl. B. Dansk St III. Kl. A. Franst. III. Kl. B. Naturhist. II. Kl. Religion. I. Kl. Geograph.
1—2.	VI. Kl. Historie. V. Kl. Franst. IV. Kl. A. Mathematik. IV. Kl. B. Kalligraphie. III. Kl. A. Religion. III. Kl. B. Tegning. II. Kl. Tydse. I. Kl. Geographie.	VI. Kl. Mathematik. V. Kl. Naturhistorie. IV. Kl. A. Geographie. IV. Kl. B. Latin. III. Kl. A. Franst. III. Kl. B. Religion. II. Kl. Tegning. I. Kl. Dansk Stil.	VI. Kl. Dansk St V. Kl. Mathema IV. Kl. A. Greest. IV. Kl. B. Naturhist. III. Kl. A. Historie. III. Kl. B. Franst. II. Kl. Kalligraph. I. Kl. Religion.
2—3.	VI. Kl. Naturlære. V. Kl. Religion. IV. Kl. A. Franst. IV. Kl. B. Mathematik. III. Kl. A. III. Kl. B. Gymnastik. II. Kl. Gymnastik. I. Kl.	VI. Kl. Gymnastik. V. Kl. Gymnastik. IV. Kl. A. Mathematik. IV. Kl. B. Gymnastik. III. Kl. A. Mathematik. III. Kl. B. Tydse. II. Kl. Naturhistorie. I. Kl.	VI. Kl. Naturhist. V. Kl. Greest. IV. Kl. A. Religion. IV. Kl. B. Latin. III. Kl. A. Tegning. III. Kl. B. Historie. II. Kl. Tydse. I. Kl. Kalligraph
3—4.	Sang. Tenorister og Bassister.	VI. Kl. B. Hebraist. Sang. Sopristerne.	Sang. Ensemble

Torsdag.	Fredag.	Lördag.	Timerne
I. Latin. II. Latin. II. A. Historie. II. B. Latin. II. A. Mathematik. II. B. Latin. II. Historie. II. Regning.	VI. Cl. Latin. V. Cl. Latin & Stil. IV. Cl. A. Latin & Stil. IV. Cl. B. Historie. III. Cl. A. Latin & Stil. III. Cl. B. Dans. II. Cl. Geographie. I. Cl. Naturhistorie.	VI. Cl. Latin. V. Cl. Latin. IV. Cl. A. Historie. IV. Cl. B. Latin & Stil. III. Cl. A. Dans. III. Cl. B. Latin & Stil. II. Cl. Historie. I. Cl. Regning.	9—10.
I. Græst. II. Græst. II. A. Græst. II. B. Latin. II. A. Geographie. II. B. Latin. II. Dans Stil. II. Naturhistorie.	VI. Cl. Latin & Stil. V. Cl. Latin. IV. Cl. A. Latin. IV. Cl. B. Græst. III. Cl. A. Latin. III. Cl. B. Mathematik. II. Cl. Kalligraphie. I. Cl. Tydss.	VI. Cl. Græst. V. Cl. Græst. IV. Cl. A. Græst. IV. Cl. B. Latin. III. Cl. A. Mathematik. III. Cl. B. Latin. II. Cl. Religion. I. Cl. Tydss.	10—11.
I. Religion. II. Tydss. II. A. Latin. II. B. Græst. II. A. Latin. II. B. Frans. II. Naturhistorie. II. Dans Stil.	VI. Cl. Dans. V. Cl. Mathematik. IV. Cl. A. Dans. IV. Cl. B. Latin. III. Cl. A. Tydss. III. Cl. B. Latin. II. Cl. Frans. I. Cl. Historie.	VI. Cl. Geographie. V. Cl. Naturhistorie. IV. Cl. A. Latin. IV. Cl. B. Dans. III. Cl. A. Latin. III. Cl. B. Kalligraphie. II. Cl. Tydss. I. Cl. Dans.	11—12.
I. Tydss. II. Frans. II. A. Latin. II. B. Mathematik. II. A. Religion. II. B. Kalligraphie. II. Regning. II. Tydss.	VI. Cl. Frans. V. Cl. Historie. IV. Cl. A. Mathematik. IV. Cl. B. Geographie. III. Cl. A. Naturhistorie. III. Cl. B. Tydss. II. Cl. Regning. I. Cl. Religion.	VI. Cl. Mathematik. V. Cl. Historie. IV. Cl. A. Religion. IV. Cl. B. Frans. III. Cl. A. Historie. III. Cl. B. Naturhistorie. II. Cl. Dans. I. Cl. Regning.	12—1.
I. Mathematik. II. Dans Stil. II. A. Frans. II. B. Tydss. II. A. Latin. II. B. Religion. II. Kalligraphie. II. Regning.	VI. Cl. Historie. V. Cl. Religion. IV. Cl. A. Naturhistorie. IV. Cl. B. Mathematik. III. Cl. A. Frans. III. Cl. B. Geographie. II. Cl. Tydss. I. Cl. Kalligraphie.	VI. Cl. Historie. V. Cl. Mathematik. IV. Cl. A. Tydss. IV. Cl. B. Religion. III. Cl. A. Frans. III. Cl. B. Historie. II. Cl. Regning. I. Cl. Kalligraphie.	1—2.
I. Gymnastit. II. A. Gymnastit. II. B. Gymnastit. II. A. Dans. II. B. Mathematik. II. Religion. II.	VI. Cl. Naturlære. V. Cl. Græst. IV. Cl. A. Kalligraphie. IV. Cl. B. Naturhistorie. III. Cl. A. Gymnastit. III. Cl. B. Gymnastit. II. Cl. Gymnastit.	VI. Cl. Religion. V. Cl. Dans. IV. Cl. A. Mathematik. IV. Cl. B. Tydss. III. Cl. A. Kalligraphie. III. Cl. B. Frans. II. Cl. Naturhistorie. I. Cl. Geographie.	2—3.
Cl. A. Hebraïst. Sang. Altisferne.	VI. Cl. B. Hebraïst. Sang. Begynderne.	VI. Cl. A. Hebraïst.	3—4.

Schema

over Examinationens Gang ved den offentlige
Examen i Metropolitan-skolen fra den 16de til
den 28de Juli 1847.

Bed den muntlige Examen er for hver enkelt Prøve vedkommende
Examinateors Navn tilspillet.

II Classe er, paa Grund af dens betydeligere Discipelantal, i
Dansk og Tysk ansat til Examination under 2 forskjellige Afdelinger (A og B), af hvilke Afdelinger A indbefatter de Disciple, hvis
Pladser i Classen, efter den for Juni Maaned afholdte Censur, falde
paa be ulige Numere 1, 3, 5 o. s. fr., Afdelingen B de øvrige. Saaz-
ledes bestaaer:

II Classe A af Disciplene Chr. Møller, Wilse, E. Koch, G.
Scharling, Esbensen, Gjørup, Hoyer, Wilder, Löffler, John-
sen, Eskildsen, C. Bendz, Gutfeld, Lützen og Tetens;

II Classe B af Disciplene Lauritsen, C. Lange, Gylling,
Berggreen, Thorsøe, S. Smith, V. Thofte, Schorn, Dons,
Thielemann, Blichfeldt, J. Møller, Müllen, Sigersted og E.
Jørgensen.

Skriftlig Examen.

Fredagen den 16de Juli.

9—12. Samtlige Classer Dansk Stil; 3—6. De to øverste
Classer Latinst Version.

Lørdagen den 17de Juli.

9—12. VI Cl., V Cl., IV Cl. A og B, III Cl. A og B
Latinst Stil.

9—11. II Cl. og I Cl. Regning skriftlig.

3—5. VI Cl. Fransc Version; 5—7. VI Cl. Tysk Stil.

Mundtlig Gramen.

Onsdagen den 21de Juli.

VI Classes Læsestue	II Classes Læsestue.
8-11. VI Cl. Græst. Overlærer Birch.	8-12½. V Cl. Mathematik. Candidat Petersen.
11-2. IV Cl. A. Naturhisto- rie. Bat.-Chir. Petit.	12½-2½. III Cl. A. Frans. Professor Borring.
4-8. IV Cl. B. Latin. Ad- junct Krebs.	4-7½. I Cl. Thøst. Adjunct Lunddahl.

V Classes Læsestue.

- 8-12. II Cl. Religion. Adjunct Jensen.
 12-2½. III Cl. B. Thøst. Adjunct Holbech.
 4-8. VI Cl. Historie. Overlærer Espersen.

Torsdagen den 22de Juli.

VI Classes Læsestue.	II Classes Læsestue.
8-12. VI Cl. Latin. Rector.	8-12½. V Cl. Historie. Overlærer Espersen.
12-3. IV Cl. A. Thøst. Ad- junct Holbech.	12½-3. IV Cl. B. Frans. Professor Borring.
4-7. VI Cl. Thøst. Adjunct Holbech.	4-8½. II Cl. Historie og Ge- ographie. Adjunct Sorterup.

V Classes Læsestue.

- 8-12. IV Cl. A. Mathematik. Candidat Petersen.
 12-3. III Cl. A. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit.
 4½-7½. I Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit.

Fredagen den 23de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
8-12½. V Cl. Latin. Overlærer Birch.	8-12½. VI Classe. Mathematis. Candidat Petersen.
1-3. VI Cl. A og B. Geograff. Adjunct Krebs.	1-3. III Cl. B. Frank. Professor Borring.
4-6. II Cl. A. Dansk. Adjunct Holbech.	4-8. III Cl. A. Historie og Geographie. Adjunct Sorterup.
6-8. II Cl. B. Nydsk. Adjunct Holbech.	

V Classe's Læsestue.

8-12. III Cl. B. Historie og Geographie. Adjunct Sorterup.	
12-3. I Cl. Religion. Adjunct Jensen.	
4-7. IV Cl. B. Naturhistorie. Bat.-Chr. Petit.	

Løverdagen den 24de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
8-11½. III Cl. A. Latin. Candidat Berg.	8-12. IV Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.
11½-3. V Cl. Religion. Adjunct Jensen.	12-3. II Cl. Frank. Professor Borring.
4-7. I Cl. Dansk. Adjunct Lundahl.	4-7. IV Cl. B. Græff. Overlærer Espersen.

V Classe's Læsestue.

8-12½. VI Cl. Naturlære. Candidat Petersen.	
1-3. IV Cl. A. Geographie. Adjunct Sorterup.	
4-8. II Cl. Naturhistorie. Bat.-Chr. Petit.	

Mandagen den 26de Juli.

VI Classe's Læseslue.

- 8-12. V Cl. Græst. Rector.
12-2½. VI Cl. Fransf. Professor Borring.
4-7½. VI Cl. Religion. Adjunct Jensen.

II Classe's Læseslue.

- 8-12. IV Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
12-3. IV Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
4-8. I Cl. Historie og Geographie. Adjunct Sorterup.

V Classe's Læseslue.

- 8-10. II Cl. A. Thøst. Adjunct Holbech.
10-12. II Cl. B. Dansk. Adjunct Holbech.
12-3. III Cl. B. Arithmetik. Candidat Petersen.
4-7. V Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit.

Tirsdagen den 27de Juli.

VI Classe's Læseslue.

- 8-12. IV Cl. A. Latin. Adjunct Krebs.
12-3. III Cl. B. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit.
4-7. III Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

II Classe's Læseslue.

- 8-12. IV Classe B. Matematik. Candidat Petersen.
12½-3. IV Cl. A. Fransf. Professor Borring.
4-7. IV Cl. B. Thøst. Adjunct Holbech.

V Classe's Læseslue.

- 8-11. III Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
11-1. V Cl. Geographie. Adjunct Sorterup.
1-3½. III Cl. A. Thøst. Adjunct Holbech.
4½-7. V Cl. Fransf. Professor Borring.

Onsdagen den 28de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
8-11. III Cl. B. Latin. Candidat Berg.	8-11. VI Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit
12-3. V Cl. Ægypt. Adjunct Holbech.	11-2. IV Cl. A. Geest. Overlærer Espersen. 2-4. IV Cl. B. Geographie. Adjunct Sorterup.

V Classe's Læsestue.

- 8-10. VI Cl. Geographie. Adjunct Sorterup.
 10-1. IV Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.
 1-4. III Cl. A. Arithmetik. Candidat Petersen.

Samme Dag.

- 5-6. Sang. Organist Berggreen.
 6-8. Gymnastik. Commandeersergeant Meier med Assisterenter.
-

Torsdagen den 29de Juli om Formiddagen kl. 8 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple; Fredagen den 30te Juli afholdes Lærerforsamling i Anledning af Censuren; Løverdagen den 31te Juli kl. 2 foretages Translocationen. Sommerferien varer fra 1ste til 31te August, og Onsdagen den 1ste September begynder Undervisningen for det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Vidensfabernes Velhjældere.

Metropolitanskolen i Juli 1847.

B. Borgen.

